

Tabelul comparativ
al reglementărilor în vigoare și modificărilor propuse la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea unor acte legislative (protecția drepturilor copilului)

Puncte din lege	Reglementările în vigoare	Modificările propuse
		<p>modificarea Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți</p>
Art. 2	<p>În condițiile prezentei legi, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, de cetățenie, apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație a copiilor, a părinților lor <i>ori a altor reprezentanți legali</i> ai acestora, de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.).</p>	<p>cuvintele „ori a altor reprezentanți legali” se substituie cu cuvintele „, reprezentanților legali ori responsabililor legali”.</p>
Art. 3	<p>„<i>copil separat de părinți</i> – copilul lipsit efectiv de grija părinților în situații determinate de absența acestora, inclusiv în cazul plecării părinților la muncă peste hotare, copilul luat de la părinți din cauza existenței pericolului iminent pentru viața sau sănătatea acestuia, precum și copilul căruia i s-a stabilit statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească”</p>	<p>noțiunile „copil separat de părinți”, „reprezentant legal al copilului” și „pericol iminent” vor avea următorul cuprins:</p> <p>„<i>copil separat de părinți</i> – copilul lipsit efectiv de grija părinților/unicului părinte în situații determinate de aflarea motivată a acestora într-o altă localitate din țară sau din străinătate pentru o perioadă mai mare de 2 luni consecutiv, copilul luat de la părinți din cauza existenței pericolului iminent pentru viața sau sănătatea acestuia, precum și copilul căruia i s-a stabilit statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească;</p> <p><i>reprezentant legal al copilului</i> – părintele, persoana sau autoritatea desemnată, conform legii, să apere drepturile și interesele copilului și să acționeze în numele copilului în materie de protecție, siguranță, ocrotire a sănătății, educație, proprietate și altor drepturi ale copilului, în cazul în care este necesar conform legii;</p>

	<p><i>„pericol iminent</i> – circumstanțe care indică în mod cert asupra existenței elementelor constitutive ale unei infracțiuni contra vieții și/sau sănătății copilului și care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a acestuia”</p> <p><i>„specialist în protecția drepturilor copilului</i> – funcționar public din cadrul primăriei care realizează activități de suport pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale.”</p>	<p><i>pericol iminent</i> – circumstanțe care indică în mod cert asupra existenței situațiilor de risc, inclusiv a existenței elementelor constitutive ale unei infracțiuni contra vieții și/sau sănătății copilului, prezente la moment sau care se pot declanșa în perioada imediat următoare și care au sau pot avea impact grav asupra integrității fizice și/sau psihice a copilului;”;</p> <p>la noțiunea „specialist în protecția drepturilor copilului” cuvintele „funcționar public în cadrul primăriei” se substituie cu cuvintele „persoană angajată în cadrul primăriei (cu sau fără statut de funcționar public), cu studii în domeniul asistenței sociale, pedagogiei, psihologiei, juridic, administrației publice, sau alte domenii umanitare conexe, deținătoare a diplomei de licență sau de masterat”;</p> <p>se completează cu noțiunea „<i>responsabil legal al copilului</i>” cu următorul cuprins:</p> <p>„<i>responsabil legal al copilului</i> – persoana sau autoritatea desemnată, conform legii, să exercite drepturile și obligațiile aferente creșterii și îngrijirii adecvate a copilului, prin acordarea suportului fizic, emoțional, educațional și de dezvoltare în conformitate cu drepturile și interesele copilului.”</p>
Art. 5 (alin. 3)	În cazul separării copilului de familie, autoritatea tutelară teritorială va dispune plasamentul copilului fiind cont de prioritatea plasamentului sub tutelă în familia extinsă față de celelalte tipuri de plasament, iar în cazul în care acest lucru este imposibil, de prioritatea plasamentului în serviciile de tip familial față de serviciile de tip rezidențial.	<p>după cuvintele „În cazul separării copilului de familie,” se completează cu cuvintele „din cauza existenței situațiilor de risc prevăzute în art. 8,”;</p> <p>cuvintele „sub tutelă” se substituie cu cuvintele „în serviciul tutelă/curatelă”;</p> <p>cuvântul „plasament” se substituie cu cuvântul „serviciu”;</p> <p>după cuvintele „în familia extinsă” se completează cu cuvintele „sau la persoana cu care copilul a stabilit relații apropiate (vecini, prieteni de familie)”.</p>
Art. 6 (alin. 1)		<p>se completează cu litera a¹⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„a¹⁾ informează autoritatea tutelară teritorială despre cazurile copiilor care necesită asistență juridică calificată pentru respectarea drepturilor și intereselor acestuia”;</p>

	<p>”e) asigură luarea copilului de la părinți sau de la persoanele în grija cărora se află acesta în cazul existenței unui pericol iminent pentru viața sau sănătatea lui.”</p> <p>”g) asigură instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor ai căror părinți sînt plecați peste hotare.”</p> <p>”o) în limita atribuțiilor sale, întreprinde măsurile necesare pentru respectarea drepturilor patrimoniale ale copiilor rămași fără ocrotire părintească.”</p>	<p>litera e) se completează cu cuvintele „și pornește, în termen de 3 zile lucrătoare, acțiunea în instanța de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești”;</p> <p>litera g) va avea următorul cuprins:</p> <p>„g) asigură instituirea custodiei în privința copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate, sau nu-și pot realiza obligațiile legale privind îngrijirea copilului din cauza problemelor de sănătate.”;</p> <p>se completează cu litera k¹⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>”k¹⁾ solicită, în caz de necesitate, Oficiului Teritorial al Consiliului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat, desemnarea unui avocat în vederea înaintării acțiunii în instanța de judecată privind decăderea din drepturile părintești sau privind luarea copilului de la părinți fără ca aceștia să fie decăzuți din drepturile părintești.”;</p> <p>se completează cu litera l¹⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„l¹⁾ asigură monitorizarea situației copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate.”;</p> <p>litera o) se completează cu următoarele cuvinte: „sau rămași temporar fără ocrotire părintească”;</p>
Art. 7		<p>se completează cu literele d¹⁾, h¹⁾ și h²⁾ cu următorul cuprins:</p> <p>„d¹⁾ asigură instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor rămași fără ocrotire părintească și copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, precum și formarea și funcționarea consiliului de familie și numirea tutorelui/curatorului special și supleant în conformitate cu Codul civil;</p> <p>h¹⁾ participă în calitate de reprezentant legal al copilului victimă sau martor al infracțiunii sau contravenției, precum și al copilului care este contravenient, bănuît, învinuit, inculpat în situația cînd nu sunt prezenți părinții sau tutorele/curatorul copilului și există ordonanța</p>

	<p>organului de urmărire penală sau încheierea instanței de judecată prin care reprezentantul autorității tutelare teritoriale a fost recunoscut ca reprezentant legal;</p> <p>h²) solicită în caz de necesitate, Oficiului Teritorial al Consiliului Național de Asistență Juridică Garanta de Stat desemnarea unui avocat ce va reprezenta în fața organului de urmărire penală și/sau în instanțele de judecată interesele copilului aflat în situație de risc, plasat în plasament de urgență sau plasament planificat;”,</p> <p>litera j) se completează cu următoarele cuvinte „și asigură formarea inițială și continuă în conformitate cu necesitățile identificate”;</p> <p>la lit. k) după cuvântul „efectuează” se completează cu cuvântul „anual”;</p> <p>la lit. n) după cuvântul „curatelă” se completează cu cuvintele „, precum și a indemnizațiilor zilnice pentru copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească.”;</p> <p>lit. o) se completează cu cuvintele „și Convenției europene din 20 mai 1980 asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor”;</p> <p>se completează cu litera p) cu următorul cuprins:</p> <p>„p) în cooperare cu autoritățile tutelare locale, întreprinde măsurile necesare pentru repatrierea și protecția copiilor identificați fără însoțitori legali și copiilor aflați în dificultate peste hotarele țării, în conformitate cu procedurile stabilite de Guvern.”;</p> <p>Se completează cu Articolul 7¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 7¹. Atribuțiile autorității centrale pentru protecția copilului</p> <p>Autoritatea centrală pentru protecția copilului are următoarele atribuții:</p> <p>a) elaborează și perfecționează cadrul normativ în domeniul protecției familiei și drepturilor copiilor și monitorizează implementarea acestuia;</p>
<p>”j) eliberează și transmite autorității tutelare teritoriale avize privind plasamentul planificat al copiilor;”</p> <p>”k) cooperează, la nivel local, cu instituțiile, structurile și serviciile cu atribuții în domeniul protecției copilului;”</p> <p>”n) planifică și decide realizarea măsurilor de informare a populației privind drepturile copilului;”</p> <p>”o) în limita atribuțiilor sale, întreprinde măsurile necesare pentru respectarea drepturilor patrimoniale ale copiilor rămași fără ocrotire părintească;”</p>	

b) exercită atribuțiile de autoritate centrală desemnată în contextul implementării prevederilor Convenției de la Haga din 29 mai 1993, asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale, Convenției de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii și Convenției europene din 20 mai 1980 asupra recunoașterii și executării deciziilor privind supravegherea copiilor și restabilirea supravegherii copiilor;

c) efectuează analize ale politicilor de protecție a familiei și drepturilor copilului și elaborează sugestii, recomandări privind îmbunătățirea situației în domeniu;

d) elaborează și monitorizează aplicarea standardelor minime de calitate pe tipuri de servicii sociale adresate familiilor cu copii și copilului în dificultate;

e) asigură dezvoltarea mecanismelor de protecție socială a familiei cu copii, accesul copilului și familiei la servicii de asistență socială de calitate;

f) susține metodologic dezvoltarea acțiunilor comunitare axate pe prevenirea separării copilului de familie și menținerea lui în mediul familial;

g) coordonează metodologic activitatea autorităților tutelare din cadrul unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și nivelul al doilea;

h) coordonează și monitorizează activitățile în domeniul adopției;

i) asigură accesul persoanelor fizice și juridice autorizate prin lege la informația privind copiii luați în evidență pentru adopție;

j) colectează, analizează și asigură protecția securității și confidențialității informației despre copiii în situație de risc și copii separați de părinți, adopțiile naționale și internaționale;

k) colectează și analizează datele cu privire la serviciile sociale adresate familiilor cu copii și copilor separați de părinți;

l) monitorizează respectarea drepturilor copilului în perioada pre- și post-adopție;

m) coordonează elaborarea, aprobă și monitorizează implementarea programelor de găzduire peste hotare a copiilor adoptabili în perspectiva adopției;

		<p>n) deține Registrul de stat al adopției și Registrul de stat al copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți, în condițiile legii;</p> <p>o) asigură, în comun cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, repatrierea și protecția copiilor identificați fără însoțitori și copiilor aflați în dificultate peste hotarele țării;</p> <p>p) promovează măsuri de prevenire a violenței față de copil;</p> <p>q) coordonează implementarea mecanismului intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, precum și a mecanismului de cooperare intersectorială pentru prevenirea primară a riscurilor privind bunăstarea copilului;</p> <p>r) coordonează, în comun cu autoritățile publice centrale și locale, cu organismele internaționale și organizațiile neguvernamentale, realizarea programelor sociale de protecție a familiei și drepturilor copilului;</p> <p>s) coordonează realizarea/participă la sau realizează studii în domeniul protecției drepturilor copilului</p> <p>t) acordă asistență metodologică direcțiilor raionale, municipale, ale unității teritoriale autonome Găgăuzia de asistență socială și protecție a familiei, asistenților sociali comunitari, precum și asociațiilor obștești prestatoare de servicii în domeniu;</p> <p>u) elaborează rapoarte naționale periodice privind aplicarea la nivel național a Convenției ONU privind drepturile copilului.</p>
Art. 8, lit. j)	”j) copiii sînt victime ale infracțiunilor.”	se completează cu cuvintele ”, dacă se încadrează în una sau mai multe situații menționate la lit. a) - i)
Art. 11, alin. (2), lit. b)	”b) servicii de plasament de tip familial ;”	se completează cu cuvintele ”,(casă de copii de tip familial, asistență parentală profesionistă)”
Art. 11, alin. (3)	”(3) Copilul separat de părinți poate fi plasat de urgență pe un termen de pînă la 72 de ore, cu posibilitatea prelungirii termenului de plasament pînă la 45 de zile, perioadă în care se efectuează evaluarea complexă a situației copilului.”	se completează cu textul ”și se emite dispoziția cu privire la (re)integrarea copilului în familie sau cu privire la plasamentul planificat al acestuia”;

Art. 12	<p>”a) serviciul de tutelă/curatelă,”</p> <p>”b) serviciul de plasament de tip familial (casă de copii de tip familial, asistență parentală profesională);”</p> <p>”c) serviciul de plasament de tip rezidențial (casă comunitară, centru de plasament temporar, alt tip de instituție rezidențială).”</p>	<p>alineatul (2): litera a) se abrogă;</p> <p>la litera b) înainte de cuvintele „casă de copii” se completează cu cuvintele „tutelă/curatelă.”;</p> <p>la litera c) cuvintele „instituție rezidențială” se substituie cu cuvântul „serviciu”;</p> <p>se completează cu alineatele (3) - (5) cu următorul cuprins: „(3) Plasamentul planificat în serviciul de tutelă/curatelă poate avea loc, ținând cont de prioritatea plasamentului copilului:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) în familia extinsă, b) la persoanele cu care copilul a stabilit relații apropiate, inclusiv vecini sau prieteni de familie, c) în familia adoptatorului conform prevederilor alineatului (4). <p>(4) În cazul copilului rămas temporar fără ocrotire părintească sau rămas fără ocrotire părintească, autoritatea tutelară teritorială de domiciliul copilului, poate propune Comisiei examinarea avizării pozitive a plasamentului copilului în serviciul de tutelă/curatelă la un adoptator selectat conform metodologiei aprobate de către autoritatea centrală pentru protecția copilului.</p> <p>(5) Plasamentul planificat al copilului în serviciile menționate la alineatul (2) încetează odată cu împlinirea de către copil a vârstei de 18 ani, ori la finalizarea anului de studii pe parcursul căruia a împlinit vârsta de 18 ani.”</p>
		<p>Se completează cu Articolele 12¹ - 12⁴ cu următorul cuprins: „Articolul 12¹. Plasamentul copilului părintelui minor</p> <p>(1) Copilului părintelui minor i se prestează serviciile de plasament fără avizul Comisiei și dispoziția autorității tutelare teritoriale privind stabilirea statutului de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau rămas fără ocrotire părintească ori privind plasamentul de urgență sau planificat al acestuia.</p> <p>(2) În cazul copilului părintelui minor, autoritatea tutelară teritorială emite o dispoziție separată cu privire la plasamentul copilului împreună cu părintele minor.</p>

	<p>a) odată cu plasamentul părintelui minor împreună cu copilul;</p> <p>b) după nașterea copilului părintelui minor aflat în plasament;</p> <p>c) în cazul plasamentului copilului părintelui minor după plasamentul părintelui.</p> <p>(3) Din momentul plasării în serviciu, în baza dispoziției cu privire la plasamentul copilului împreună cu părintele minor, copilul părintelui minor beneficiază de prestații sociale în conformitate cu legislația.</p> <p>(4) În cazul în care, după plasament, menținerea copilului cu părintele minor nu este posibilă sau contravine interesului superior al copilului părintelui minor, autoritatea tutelară teritorială întreprinde măsurile necesare pentru stabilirea statutului copilului părintelui minor și asigurarea plasamentului acestuia conform prevederilor legislației.</p> <p>Articolul 12². Pregătirea pentru viața independentă</p> <p>Pentru copiii care dețin statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau copil rămas fără ocrotire părintească, începând cu vârsta de 16 ani, autoritatea tutelară teritorială în colaborare cu prestatorul și personalul serviciului în care este plasat copilul asigură pregătirea copilului pentru viața independentă.</p> <p>Articolul 12³. Serviciile de asistență și protecție a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți</p> <p>Modul de organizare și funcționare a serviciilor de asistență și protecție a copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți este stabilit de Guvern.</p> <p>Articolul 12⁴. Reprezentarea și responsabilitatea legală pentru copii separați de părinți</p> <p>(1) Reprezentarea legală a copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească sau rămași fără ocrotire părintească este asigurată de către autoritatea tutelară teritorială, cu excepția copiilor plasați în serviciul de tutelă/curatelă, unde reprezentantul legal al copilului este tutorele/curatorul.</p> <p>(2) Responsabilitatea legală pentru copii menționați la alineatul (1) revine:</p> <p>a) tutorelui/curatorului, asistentului parental profesionist ori părintelui educator – în cazul copiilor plasați în servicii de plasament de tip familial;</p>
--	--

Art. 13	<p>Articolul 13. Copiii ai căror părinți sînt plecați peste hotare</p> <p>(1) Informația privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat la muncă peste hotare se prezintă autorității tutelare locale de către:</p> <p>a) administrația instituțiilor educaționale – semestrial, pînă la data de 30 octombrie și, respectiv, 30 aprilie a fiecărui an;</p> <p>b) specialistul în protecția drepturilor copilului, asistentul social comunitar, medicul/asistentul medicului de familie sau ofițerul de sector al poliției – în termen de 3 zile de la data identificării copilului.</p> <p>(2) În baza informației menționate la alin. (1), autoritatea tutelară locală dispune efectuarea evaluării situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar, și emite, cu consimțămîntul părinților/unicului părinte, dispoziția de instituire a tutelei/curatelei conform prevederilor legislației dacă în urma evaluării inițiale se constată că condițiile de creștere și educație a copilului sînt adecvate.</p> <p>(3) Evaluarea situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar, se efectuează în termen de pînă la 30 de zile.</p> <p>(4) Părinții/unicul părinte care pleacă peste hotare pe un termen mai mare de 3 luni și ai căror copii rămîn în Republica Moldova urmează să informeze în prealabil autoritatea tutelară locală despre persoana în grija căreia rămîn copiii.</p>	<p>b) administrația serviciilor de plasament de tip rezidențial – în cazul copiilor plasați în serviciile respective;</p> <p>c) custodelui – în cazul copiilor asupra cărora este instituită custodia.”</p> <p>Articolul 13 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 13. Copii ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate</p> <p>(1) În cazul copiilor separați de părinți pentru o perioadă mai mare de 2 luni din cauza aflării temporare într-o altă localitate din țară sau din străinătate, autoritatea tutelară locală instituie custodia ca formă de protecție temporară a copilului, în scopul asigurării creșterii și îngrijirii adecvate a acestuia.</p> <p>(2) Părinții/unicul părinte, care intenționează să plece temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate (în scop de muncă, studii, tratament sau alte motive), sunt obligați să depună la autoritatea tutelară locală de la locul de trai al persoanei/persoanelor de către care urmează a fi instituită custodia, cererea privind instituirea custodiei asupra copilului și declarația-acord al persoanei/persoanelor în grija căreia/cărora rămâne copilul (conform modelului aprobat de Guvern).</p> <p>(3) Prevederile alineatului (2) se aplică și pentru cazurile în care părinții/unicul părinte se află temporar în altă localitate din țară sau din străinătate, urmînd să depună documentele menționate la alin. (2) sau să le transmită autorității tutelare locale:</p> <p>a) prin scrisoare recomandată adresată autorității tutelare locale;</p> <p>b) pe adresa electronică a autorității tutelare locale întitlînd mesajul cu textul: „Confidențial. Articolul 13/140/2013”;</p> <p>c) prin intermediul persoanei în grija căreia se află copilul sau prin intermediul altor persoane.</p> <p>(4) Prevederile prezentului articol se aplică și în cazul în care tutorele/curatorul se află temporar în altă localitate din țară sau din străinătate pentru o perioadă mai mare de 2 luni sau intenționează să se afle temporar în altă localitate din țară sau din străinătate pentru perioada respectivă.</p>
---------	---	---

(5) Documentele menționate la alin. (2) se depun separat pentru fiecare copil, semnată de ambii părinți/unicul părinte/tutore/curator.

(6) Divergențele între părinți cu privire la persoana în grija căreia rămâne copilul se examinează de către autoritatea tutelară teritorială de la locul de trai al copilului, iar deciziile acestea pot fi contestate în instanța de judecată, care se va pronunța cu privire la persoana în grija căreia rămâne copilul.

(7) Identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate se realizează de către:

- a) administrația instituțiilor educaționale – în cazul copiilor care frecventează astfel de instituții;
- b) specialistul în protecția drepturilor copilului, asistentul social comunitar, medicul/asistentul medicului de familie sau polițistul – în cazul copiilor care nu frecventează instituții educaționale.

(8) Informația cu privire la copiii ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate se prezintă autorității tutelare locale:

- a) până la data de 30 aprilie și 30 octombrie – în situațiile menționate la lit. a) alin. (7);
- b) în termen de 3 zile lucrătoare – în situațiile menționate la lit. b) alin. (7).

(9) În cazul identificării copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate asupra căreia nu este instituită custodia, autoritatea tutelară locală de la locul aflării copilului întreprinde acțiunile necesare pentru informarea părinților, persoanei în grija căreia se află copilul și după caz, autorității tutelare locale de la locul de trai al părinților despre necesitatea instituirii custodiei.

(10) După recepționarea informației în situațiile menționate la lit. b) alin. (7) autoritatea tutelară locală dispune evaluarea în termen de 30 zile lucrătoare a situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar în scopul constatării condițiilor de creștere și educație a copilului.”

	<p>Se completează cu articolele 13¹ - 13⁶ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 13¹. Instituirea custodiei asupra copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate</p> <p>(1) La recepționarea documentelor menționate la art. 13 alin. (2), autoritatea tutelară locală deschide un dosar pentru copil și în termen de 3 zile lucrătoare emite dispoziția de evaluare de către specialistul în protecția drepturilor copilului, sau în absența acestuia - de către asistentul social comunitar, a situației copilului și evaluarea condițiilor de trai și mediului familial a persoanei/persoanelor în grija cărora rămâne copilul cu formularea concluziei privind oportunitatea instituirii custodiei asupra copilului.</p> <p>(2) În baza dispoziției autorității tutelare locale, specialistul în protecția drepturilor copilului, sau în absența acestuia - asistentul social comunitar, în termen de 5 zile lucrătoare prezintă acesteia evaluările menționate la alin. (1).</p> <p>(3) În baza evaluărilor, autoritatea tutelară locală în termen de 3 zile lucrătoare emite dispoziția de instituire sau de refuz a instituirii custodiei asupra copilului, un exemplar al căreia se anexează la dosarul copilului și câte un exemplar se transmite persoanei/persoanelor care au depus cererea și persoanei/persoanelor care au depus declarația-acord.</p> <p>(4) În cazul refuzului de instituire a custodiei de către autoritatea tutelară locală, persoanele interesate pot contesta dispoziția respectivă în instanța de judecată conform legislației.</p> <p>Articolul 13². Persoanele care pot fi custode</p> <p>(1) Poate fi custode o singură persoană fizică sau soțul și soția împreună dacă nu se află în vreunul din cazurile de incompatibilitate prevăzute la alin. (2) și au consimțit expres.</p> <p>(2) Nu poate îndeplini funcție de custode/persoană responsabilă legal:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) persoana care nu a împlinit 18 ani; b) persoana ocrotită printr-o măsură de ocrotire judiciară; c) persoana decăzută din drepturile părintești față de proprii copii;
--	--

d) persoana căreia, din cauza exercitării necorespunzătoare a obligațiilor de tutore, curator sau custode, i s-a anulat tutela, curatela sau custodia;

e) persoana ale cărei interese vin în conflict cu interesele copilului aflat sub custodie;

f) care au prezentat documente sau informații false pentru instituirea custodiei;

g) care a fost condamnată pentru săvârșirea unor infracțiuni intenționate: contra vieții și sănătății persoanei; contra libertății, cinstei și demnității persoanei; referitoare la viața sexuală; contra familiei și copiilor.

Articolul 13³. Drepturile și obligațiile custodelui

(1) Responsabilitatea legală față de copilul aflat în custodie este o sarcină personală și gratuită.

(2) Custodele are următoarele drepturi:

a) să fie informat despre istoricul și starea sănătății copilului;

b) să beneficieze de sprijin și consiliere din partea autorităților tutelare;

c) să solicite încetarea custodiei.

(3) Custodele are următoarele obligații:

a) să ofere copilului îngrijire și educație individualizată;

b) să protejeze și să promoveze bunăstarea copilului;

c) să nu aplice violență fizică, sexuală, psihologică, economică, spirituală asupra copilului;

d) să informeze părinții și/sau autoritatea tutelară despre orice schimbare în situația familiei sale sau a copilului, care ar putea afecta capacitatea de a îngriji copilul;

e) să înștiințeze imediat, dar nu mai târziu de 24 ore părinții despre orice maladie a copilului sau situație de interacțiune a copilului cu sistemul de justiție în calitate de bănuț, învinuit, inculpat, victimă sau martor al săvârșirii faptelor penale sau contravenționale;

f) să asigure comunicarea copilului cu părinții, bunicii, frații și surorile și cu alte persoane importante pentru copil, dacă aceasta nu contravine interesului superior al copilului;

g) să ofere copilului condiții adecvate de trai și igienă personală și să îl asiste în formarea deprinderilor de autoîngrijire;

	<p>h) să aibă grijă ca copilul să dispună de îmbrăcăminte și încălțăminte în conformitate cu necesitățile și particularitățile lui individuale, cu opinia părinților și a copilului, implicându-l, după caz, în procesul de alegere și procurare a îmbrăcăminte și încălțăminte sau oferindu-i posibilitatea de a alege și a procura de sine stătător bunurile respective;</p> <p>i) să ofere copilului o alimentație sănătoasă, care corespunde cu particularitățile de vârstă, necesitățile fiziologice ale acestuia, precum și cu preferințele copilului;</p> <p>j) să faciliteze încadrarea copilului în instituții educaționale, ținând cont de decizia părinților, opinia copilului și necesitățile de dezvoltare și educaționale ale copilului;</p> <p>k) să contribuie la petrecerea timpului liber de către copil și implicarea acestuia în activități sportive, culturale și artistice conform intereselor copilului;</p> <p>l) să verifice și după caz, să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura luarea în evidență a copilului de către medicul de familie în cel mult 5 zile de la data instituirii custodiei;</p> <p>m) să întreprindă măsurile necesare pentru a asigura prezența copilului la examinările medicale, conform recomandărilor medicului de familie și a medicilor specialiști;</p> <p>n) să respecte recomandările medicilor, să administreze cu strictețe tratamentul copilului și să realizeze măsurile de prevenire a riscurilor de îmbolnăvire;</p> <p>o) să aplice metode educative, adecvate atât nivelului de vârstă, cât și tipului de probleme cu care se confruntă copilul, pentru a-l stimula să adopte un stil de viață sănătos, să respecte igiena personală, alimentația corectă;</p> <p>p) să anunțe autoritatea tutelară locală care a dispus instituirea custodiei în cazurile în care părinții nu asigură/asigură insuficiente surse financiare și bunuri necesare pentru creșterea și îngrijirea copilului și/sau nu se implică în procesul de educare a copilului;</p> <p>q) să asigure securitatea și confidențialitatea datelor cu caracter personal, cunoscute în procesul de exercitare a atribuțiilor de custode.</p> <p>(4) Drepturile și obligațiile custodelui sunt exercitate de către acesta numai pe perioada aflării efective a copilului în îngrijirea sa.</p>

(5) Cheltuielile pentru creșterea și îngrijirea copiilor aflați în custodie sunt suportate de către reprezentantul legal, inclusiv după caz, din contul prestațiilor sociale acordate copiilor.

Articolul 13⁴. Monitorizarea situației copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate

(1) Monitorizarea situației copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate se realizează semestrial de către autoritatea tutelară locală de la locul aflării copilului prin intermediul specialistului în protecția drepturilor copilului sau în lipsa acestuia - a asistentului social comunitar, în perioada 1 mai - 31 mai și 1 noiembrie - 30 noiembrie în baza:

a) listelor copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate prezentate de către administrația instituțiilor educaționale - până la data de 30 aprilie și 30 octombrie;

b) informațiilor privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate prezentate de specialistul în protecția drepturilor copilului, asistentul social comunitar, medicul/asistentul medicului de familie sau ofiterul de sector al poliției;

c) registrului de evidență a copiilor aflați în custodie, contrapus cu listele menționate la lit. a) și b), alin. (1).

(2) În cazul în care în rezultatul monitorizării situației copiilor ai căror părinți/unicul părinte se află temporar într-o altă localitate din țară sau din străinătate se constată situații care denotă faptul că copilul întâmpină dificultăți în interacțiunea cu custodele și/sau membrii familiei acestuia, în procesul de învățare, de relaționare cu semenii sau cadrele didactice, autoritatea tutelară locală de la locul aflării copilului întreprinde măsuri de suport pentru depășirea situațiilor respective cu implicarea după caz a părinților, ținând cont de interesul superior al copilului.

Articolul 13⁵. Încetarea custodiei

(1) Custodia încetează în următoarele cazuri:

a) copilul a revenit definitiv în grija reprezentantului legal;

b) la cererea părinților privind schimbarea custodelui;

		<p>c) la cererea custodelui, cu înștiințarea prealabilă a părinților,</p> <p>d) îndepărtarea custodelui în condițiile art. 13⁶.</p> <p>(2) În cazurile menționate la alin. (1), autoritatea tutelară locală care a instituit custodia emite în termen de 3 zile lucrătoare dispoziția de încetare a custodiei.</p> <p>Articolul 13⁶. Îndepărtarea custodelui</p> <p>(1) Copilul, părinții, persoanele împuternicite prin lege cu atribuții de protecție a copilului, precum și oricare altă persoană pot contesta sau denunța la autoritatea tutelară locală actele și acțiunile custodelui, care prejudiciază drepturile copilului.</p> <p>(2) Custodele va fi îndepărtat de către autoritatea tutelară locală dacă săvârșește în privința copilului acte de violență fizică, psihologică, sexuală, economică, spirituală, o neglijență gravă sau fapte care lezează drepturile copilului, precum și dacă nu-și îndeplinește corespunzător sarcinile stipulate. Constatarea faptelor de violență și neglijență se va efectua conform instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatarei și traficului aprobate de Guvern.”</p>
Art. 14, alin. (1), lit. b)	”b) ai căror părinți nu au posibilitatea să-și îndeplinească obligațiile de creștere și educare a copiilor din cauza unor probleme grave de sănătate, fiind ținânduți la pat, fapt confirmat de certificatul consiliului de expertiză medicală a vitalității sau de certificatul medical eliberat de instituția medicală care supraveghează pacientul;	<p>după cuvîntul „pat” se completează cu cuvintele „sau din cauza unei dizabilități severe.”</p>
Art. 16		<p>se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Statutul copilului se stabilește din data în care au fost îndeplinite condițiile pentru acesta în conformitate cu articolul 14, 15 și 17 alin. (2).</p> <p>(4) Toate acțiunile ce țin de stabilirea statutului copilului vor fi tratate cu celeritate.”</p>

Art. 17		se completează cu alineatele (3) și (4) cu următorul cuprins: „(3) Pe tot parcursul procedurii de stabilire a statutului, autoritatea tutelară este obligată să-i ofere copilului informații și explicații clare și complete, potrivit vârstei și gradului său de maturitate, referitor la etapele și la durata procesului de stabilire a statutului, la efectele acestuia și la formele de protecție disponibile. (4) În procesul de stabilire a statutului și de identificare a serviciului de plasament, se va ține cont de opinia, de dorințele și de sentimentele copilului în funcție de vârsta și de capacitatea lui de înțelegere.”
Art.18 alin. (1) lit. a)	”(1) Evidența copiilor separați de părinți se ține de către: a) autoritatea tutelară locală care a dispus plasamentul de urgență sau instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor ai căror părinți sînt plecați peste hotare;”	va avea următorul cuprins: „(1) Evidența copiilor separați de părinți se ține de către: a) autoritatea tutelară locală: (i) care a dispus plasamentul de urgență a copilului; (ii) de la domiciliul custodelui;”
Art. 20	”Angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor din cadrul sau subordonate acestora, care activează în domeniile asistenței sociale, educației, ocrotirii sănătății, organelor de drept în conformitate cu mecanismul de cooperare intersectorială aprobat de Guvern sînt obligați.” ”c) să realizeze măsuri de prevenire a situațiilor de risc pentru copii.”	cuvîntul „mecanismul” se substituie cu cuvîntul „mecanisme” iar cuvîntul „aprobat” se substituie cu cuvîntul „aprobat”; litera c) va avea următorul cuprins: „c) să întreprindă măsurile ce se impun pentru prevenirea primară a riscurilor privind bunăstarea copilului.”
Art. 21		se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Informația solicitată de autoritatea centrală în domeniul protecției drepturilor copilului se prezintă de către autoritățile tutelare în termen de 10 zile lucrătoare, dacă în solicitare nu este stabilit un alt termen.”
modificarea Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției		
		Pe tot parcursul legii: 1) cuvintele „autoritate teritorială” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „autoritate tutelară teritorială” la forma gramaticală corespunzătoare;

Art. 2		<p>2) cuvântul „decizie” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „dispoziție” la forma gramaticală corespunzătoare;</p> <p>3) cuvintele „Registrul de stat al adopțiilor” se substituie cu cuvintele „Registrul de stat al adopției”.</p>
Art. 2	<p>”adoptator – persoană sau familie (soț și soție) care a depus cerere de adopție și care a fost luată la evidență de autoritățile competente în domeniul adopției. În condițiile prezentei legi;”</p> <p>copil adoptabil cu nevoi speciale – copil adoptabil;</p> <p>”c) care are unul sau mai mulți frați care au împlinit vârsta de 7 ani;”</p>	<p>noțiunea „adoptator” va avea următorul cuprins:</p> <p>„<i>adoptator</i> - cuplu căsătorit (soț și soție), persoană necăsătorită, persoană căsătorită dar care adoptă singură fiind ruda copilului până la gradul IV inclusiv, sau persoană cu care copilul a stabilit relații apropiate, inclusiv vecini sau prieteni de familie, care a depus cerere de adopție și care a fost luat/ă la evidență de autoritățile competente în domeniul adopției, în condițiile prezentei legi;”;</p> <p>la noțiunea „<i>copil adoptabil cu nevoi speciale</i>” lit. c) cuvintele „care au împlinit vârsta de 7 ani” se exclud;</p>
Art. 3 lit. g)	<p>”părinte adoptiv/părinți adoptivi – persoană sau familie (soț și soție) care a adoptat copilul în condițiile prezentei legi;”</p> <p>”g) garantarea confidențialității informațiilor obținute în procesul de adopție în ceea ce privește datele de identificare ale adoptatorului, precum și ale părinților biologici.”</p>	<p>noțiunea „<i>părinte adoptiv</i>” va avea următorul cuprins:</p> <p>„<i>părinte adoptiv</i> – adoptator care a adoptat copilul;”</p> <p>după cuvintele „datele de identificare ale” se completează cu cuvintele „copilului adoptabil;”.</p>
Art. 6 ¹	<p>”a) avizarea prealabilă a deciziilor autorității centrale privind selectarea adoptatorului potrivit pentru copilul adoptabil în baza criteriilor aprobate de autoritatea centrală în cadrul procedurilor de adopție internațională;”</p> <p>”b) examinarea și eliberarea avizelor privind oportunitatea separării fraților prin adopție națională sau internațională.”</p>	<p>la litera a) cuvântul „deciziilor” se substituie cu cuvintele „propunerilor de decizii”;</p> <p>litera b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) examinarea propunerilor autorității centrale și a autorităților tutelare teritoriale privind oportunitatea separării fraților, cărora le-a fost stabilit statut de copil rămas fără ocrotire părintească și/sau statut de copil adoptabil, prin adopție națională sau internațională și eliberarea respectivelor avize.”</p>
Art. 7, alin. (1)	<p>”(1) Autoritatea teritorială îndeplinește în domeniul adopției următoarele atribuții principale:”</p> <p>”b) evaluează capacitatea de adopție a adoptatorilor și eliberează atestate de adoptator;”</p>	<p>din titlul alineatului cuvântul „principale” se exclude;</p> <p>la litera b) după cuvântul „adoptatorilor” se completează cu cuvintele „din raza teritorială de competență”;</p>

Art. 8, lit. d)	<p>”d) asigură monitorizarea condițiilor în care se află copiii din Republica Moldova adoptați peste hotare, informează autoritatea centrală despre rezultate.”</p>	<p>se completează cu litera c¹) cu următorul cuprins: „c¹) informează copilul despre atribuirea statutului de copil adoptabil și îl pregătește pentru adopție, ținând cont de vârsta și gradul său de maturitate.”</p>
Art. 9 ²	<p>”(2) Cererea pentru prelungirea acreditării, însoțită de raportul de activitate pe anul precedent întocmit conform prevederilor alin.(3), tradus în limba de stat și legalizat, se prezintă la autoritatea centrală de către organizația străină acreditată până în data de 31 ianuarie.”</p> <p>(3) Raportul de activitate pe anul precedent va conține informații cu privire la: 2) costurile fiecărei adopții internaționale realizate pe teritoriul Republicii Moldova, cu descifrarea sumelor achitate de către adoptatori, direct sau indirect, către organizația străină, autorități, instituții și prestatori de servicii din statul primitor, precum și a sumelor achitate către reprezentantul organizației străine în Republica Moldova, către autorități, instituții și prestatori de servicii din Republica Moldova în procesul adopției, inclusiv costurile și taxele suportate de adoptatori în perioada preadopție, costul examenului medical al copilului adoptabil, costurile călătoriei și ale șederii în Republica Moldova, taxele pentru acoperirea costurilor operaționale ale organizației străine, taxele pentru serviciile reprezentantului în Republica Moldova.”</p> <p>”(4) Cererile de acreditare sau de prelungire a acreditării organizațiilor străine se examinează de autoritatea centrală până pe data de 15 februarie.”</p>	<p>alineatul (2) cuvintele „31 ianuarie” se substituie cu cuvintele „15 februarie”;</p> <p>la alineatul (3) punctul 2) cuvintele „inclusiv costurile și taxele suportate de adoptatori în perioada preadopție” se exclud;</p> <p>la alineatul (4) cuvintele „15 februarie” se substituie cu cuvintele „1 martie”;</p> <p>se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) Certificatul de acreditare, obținut în condițiile prezentei legi, este valabil timp de 1 an din data ultimei înscrieri despre prelungirea acreditării.”</p>

Art. 9³	<p>”Autoritatea centrală solicită instanței de judecată suspendarea acreditării” se suspendarea acreditării organizației străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale în următoarele cazuri:”</p> <p>”(3¹) Oportunitatea separării fraților prin adopție națională sau internațională se examinează de către Consiliul Consultativ pentru Adopții în baza criteriilor, procedurilor și termenelor aprobate de autoritatea centrală.”</p>	<p>cuvintele „solicită instanței de judecată suspendarea acreditării” se substituie cu cuvântul „suspendă acreditarea”;</p>
Art. 10, alin. (3¹)	<p>”(3¹) Oportunitatea separării fraților prin adopție națională sau internațională se examinează de către Consiliul Consultativ pentru Adopții în baza criteriilor, procedurilor și termenelor aprobate de autoritatea centrală.”</p>	<p>va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Oportunitatea separării fraților prin adopție națională sau internațională se examinează de către Consiliul Consultativ pentru Adopții în baza criteriilor, procedurilor și termenelor aprobate de autoritatea centrală:</p> <p>a) la cererea expresă și cu participarea reprezentanților autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copiilor în cazul adopției naționale; sau</p> <p>b) la inițiativa autorității centrale și cu participarea reprezentanților autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copiilor în cazul adopției internaționale.”</p> <p>Se completează cu articolul 10¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 10¹. Datele privind copiii adoptabili</p> <p>(1) În baza rapoartelor privind situația copiilor adoptabili, autoritatea centrală întocmește extrase de date depersonalizate privind copiii adoptabili, care se publică pe pagina web a autorității centrale.</p> <p>(2) Autoritatea centrală asigură accesul securizat al organizațiilor străine cu atribuții în domeniul adopției internaționale în Republica Moldova la rapoartele privind situația copiilor adoptabili cu nevoi speciale.</p> <p>(3) Tipul de date conținute în extrasele menționate la alin. (1) se stabilește și se aprobă de către autoritatea centrală.</p>
Art. 12	<p>”(3) Prin derogare de la dispozițiile alin.(1), în cazul adopției este suficient ca doar unul dintre soți să aibă împlinită vârsta de 25 de ani.”</p> <p>alin. (4), ”d) care au adoptat anterior copii, însă nu și-au exercitat corespunzător obligațiile părintești și sînt decăzuți din exercițiul acestor drepturi sau copilul este luat din grija lor în temeiul unei hotărîri judecătorești, fără decădere din drepturi.”</p>	<p>alineatul (3) se completează cu cuvintele „, sau să nu depășească diferența de 48 ani”;</p> <p>alineatul (4) litera d) va avea următorul cuprins:</p> <p>„d) în privința căreia se află în derulare procese judiciare privind decăderea din drepturi părintești sau de la care au fost luați copii fără decădere din drepturi părintești;</p>

	"(6) Adopția copilului de către soți este permisă numai în cazul în care căsătoria lor durează de cel puțin 3 ani până la momentul depunerii cererii de adopție."	la alineatul (6) cuvântul „soți” se substituie cu cuvintele „cuplu căsătorit (soț și soție)”.
Art. 14, alin. (1), lit. c)	"c) eventuala disponibilitate de a adopta mai mulți copii, inclusiv frați."	cuvintele „inclusiv frați” se substituie cu cuvintele „și/sau copii cu nevoi speciale conform prevederilor prezentei legi”.
Art 15, alin. (1)		se completează cu litera f ¹) cu următorul cuprins: „f ¹) certificat despre lipsa pe parcursul ultimilor 5 ani a contravențiilor prevăzute în art. 63, 78 ¹ , 85, 87, 89 – 91 al Codului Contravențional, eliberat de subdiviziunea teritorială a Poliției de la domiciliul solicitantului.”;
Art. 17	"(1) În baza rezultatelor evaluării, prevăzută la art. 16, autoritatea teritorială emite o decizie privind eliberarea sau refuzul eliberării atestatului de adoptator. În cazul eliberării atestatului, autoritatea teritorială decide luarea la evidență a adoptatorului."	alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) În baza rezultatelor evaluării, prevăzută la articolul 16, autoritatea tutelară teritorială emite dispoziția privind eliberarea atestatului și luarea la evidență a adoptatorului sau refuzul eliberării atestatului de adoptator.”; se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) În cazul schimbării domiciliului, adoptatorul va depune: a) cererea privind scoaterea din evidență la autoritatea tutelară teritorială care i-a eliberat atestatul; b) cererea privind luarea la evidență la autoritatea tutelară teritorială de la noul loc de trai.”;
	"(2) Atestatul de adoptator se eliberează în termen de o lună de la data depunerii cererii de adopție. În cazul necesității unei evaluări suplimentare, acest termen poate fi prelungit, ca excepție, până la 3 luni."	alineatul (2) cuvintele „o lună” se substituie cu cuvintele „două luni”.
	"(4) În cazul în care consideră că a fost lezat în drepturi, solicitantul atestatului de adoptator este în drept să conteste, în termen de 30 de zile, refuzul de a i se elibera atestatul la autoritatea centrală și, ulterior, în instanța de judecată competentă în materia adopției."	la alineatul (4) cuvintele „la autoritatea centrală și, ulterior” și „competentă în materia adopției” se exclud;
	"(5) Atestatul de adoptator este valabil pentru o perioadă de un an. Autoritatea teritorială prelungeste valabilitatea atestatului în urma unei solicitări de reînnoire din partea adoptatorului,	la alineatul (5) cuvintele „un an” se substituie cu cuvintele „doi ani”, și se completează cu textul: „Mențiunea cu privire la prelungirea atestatului de adoptator se face pe partea verso a atestatului în rubricile corespunzătoare și se informează despre acest fapt autoritatea centrală în termen de 5 zile lucrătoare. Cererea de

	reevaluând garanțiile morale și condițiile materiale ale acestuia.”	<p>prelungire a atestatului va fi depusă de adoptator la autoritatea tutelară teritorială cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de expirarea termenului de valabilitate.”;</p> <p>se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) În lipsa unei cereri de reînnoire, la expirarea termenului de valabilitate a atestatului, adoptatorul va fi scos din evidență în ziua imediat următoare.”;</p> <p>se completează cu alineatele (6¹) - (6³) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6¹) Atestatul de adoptator poate fi retras:</p> <p>a) în situația în care se constată faptul că adoptatorul a ascuns informații sau a furnizat informații false în procesul de evaluare;</p> <p>b) când se constată faptul că nu mai sunt îndeplinite garanțiile morale și materiale în baza cărora a fost eliberat atestatul;</p> <p>c) în situația în care se constată implicarea directă a adoptatorului în identificarea unui copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau copil adoptabil, excepție fiind situația în care se constată că adoptatorul este ruda până la gradul al IV-lea al copilului;</p> <p>d) la propunerea autorității centrale atunci când se constată că eliberarea atestatului a fost în mod vădit netemeinică sau ilegală;</p> <p>e) în situația prevăzută la art. 28 alin. (4¹).</p> <p>(6²) Valabilitatea atestatului încetează de drept:</p> <p>a) ca urmare a modificării configurației cuplului căsătorit (soț și soție), prin divorț sau decesul unuia dintre ei;</p> <p>b) în cazul căsătoriei sau decesului persoanei atestate;</p> <p>c) în momentul devenirii irevocabile a hotărârii instanței judecătorești privind încuviințarea adopției.</p> <p>(6³) În situațiile menționate la alin. (5¹), (6¹) și (6²) cu excepția situației menționate la alin. (6²) lit. c), autoritatea tutelară teritorială va emite o dispoziție de scoatere din evidență a adoptatorului, informând despre acest fapt autoritatea centrală în termen de 5 zile lucrătoare.”</p>
Art.18, alin. (2)	”(2) Nu poate adopta persoana care nu a primit atestat de adoptator și nu a fost luată la evidență în conformitate cu art.17.”	după cuvântul „persoana” se completează cu cuvintele „sau cuplul căsătorit (soț și soție)”.

Art. 19	<p>”Pe parcursul procesului de evaluare, prevăzut la art.16, autoritatea teritorială de la domiciliul adoptatorului este responsabilă de informarea și de pregătirea acestuia conform unui program elaborat de autoritatea centrală.”</p>	cuvântul „elaborat” se substituie cu cuvântul „aprobat”.
Art. 20	<p>Articolul 20. Statutul de copil adoptabil</p> <p>(1) După epuizarea tuturor măsurilor de (re)integrare, în familia biologică ori în familia extinsă, a copilului orfan sau a copilului rămas fără ocrotire părintească, autoritatea teritorială de la domiciliul copilului emite o decizie privind stabilirea statutului de copil adoptabil.</p> <p>(2) Măsurile de (re)integrare a copilului în familia biologică sau în familia extinsă se efectuează potrivit unui plan individualizat de asistență, care se realizează în termen de 6 luni de la data luării la evidență, în condițiile Codului familiei, ca fiind copil orfan sau copil rămas fără ocrotire părintească.</p> <p>(3) Copilului rămas fără ocrotire părintească din cauza abandonului, dispariției fără urmă a părinților, stării de sănătate mintală a părinților, eschivării de la educația copilului, de la apărarea drepturilor și a intereselor lui legitime i se stabilește statutul de copil adoptabil după devenirea irevocabilă a hotărârii judecătorești privind:</p> <p>a) decăderea părinților din drepturile părintești;</p> <p>b) instituirea măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei în privința părinților;</p> <p>c) declararea părinților ca fiind dispăruți fără urmă sau decedați.</p> <p>(4) Copilului găsit ai cărui părinți nu sînt cunoscuți i se stabilește statutul de copil adoptabil la epuizarea tuturor investigațiilor de identificare a părinților, care se efectuează în termen de 6 luni.</p> <p>(5) Despre decizia privind stabilirea statutului de copil adoptabil, autoritatea teritorială îi informează pe părinții biologici, inclusiv pe cei decăzuți din drepturile părintești, pe tutore sau curator, informează de asemenea instituția socială sau serviciul de tip familial în care este plasat copilul.</p>	<p>Articolul 20 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 20. Statutul de copil adoptabil</p> <p>(1) Concomitent cu emiterea dispoziției privind stabilirea statutului de copil rămas fără ocrotire părintească în condițiile Legii nr. 140/2013 cu privire la protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, autoritatea tutelară teritorială emite dispoziția privind stabilirea statutului de copil adoptabil, luarea în evidență a acestuia și întreprinde măsuri pentru adopția copilului conform prevederilor legislației, cu excepția copiilor rămași fără ocrotire părintească care sunt plasați în serviciul de tutelă/curatelă în familia extinsă.</p> <p>(2) În cazul copiilor rămași fără ocrotire părintească plasați în serviciul de tutelă/curatelă în familia extinsă, la cererea tutorelui/curatorului autoritatea tutelară teritorială emite dispoziția privind stabilirea statutului de copil adoptabil și informează despre acest fapt copilul în funcție de gradul său de maturitate și capacitatea de înțelegere.</p> <p>(3) Autoritatea tutelară teritorială informează părinții decăzuți din drepturile părintești ai copilului despre:</p> <p>a) stabilirea statutului de copil adoptabil;</p> <p>b) procedura de restabilire în drepturi părintești;</p> <p>c) necesitatea de a anunța autoritatea tutelară teritorială despre depunerea în instanța de judecată a cererii privind restabilirea în drepturi părintești.</p> <p>(5) Statutul de copil adoptabil se retrage în cazurile:</p> <p>a) plasării copilului sub tutelă/curatelă în familia extinsă, fără intenția acestora de a adopta copilul;</p> <p>b) retragerii statutului de copil rămas fără ocrotire părintească, în condițiile articolului 15, alineatul (2) al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separate de părinți.”</p>

Art. 21	<p>”(3¹) După stabilirea statutului de copil adoptabil, autoritatea teritorială în a cărei rază își are domiciliul copilul, în termen de 30 de zile, întocmește și transmite autorității centrale raportul privind situația copilului adoptabil, conform modelului aprobat de autoritatea centrală.”</p> <p>” (3²) Autoritatea teritorială actualizează informația din raportul privind situația copilului adoptabil o dată la doi ani, precum și:”</p>	<p>alineatul (3¹) se completează cu cuvintele „ , inclusiv fotografia/fotografiile copiilor cu nevoi speciale”;</p> <p>alineatul (3²) cuvintele „o dată la doi ani” se substituie cu cuvintele „anual pentru copii fără nevoi speciale și o dată la doi ani pentru copii cu nevoi speciale”.</p> <p>cuvântul „adoptatorilor” se exclude.</p>
Art. 22, alin. (1)	<p>”(1) Autoritatea centrală și autoritățile teritoriale se informează reciproc despre adoptatori și copii adoptabili în vederea potrivirii adoptatorilor.”</p>	
Art. 23	<p>”(1) Pentru încuviințarea adopției este necesar:</p> <p>a) consimțământul părinților biologici sau, după caz, al tutorelui sau al curatorului copilului ai căruia părinții sînt decedați, nu sînt cunoscuți, sînt declarați dispăruți fără urmă sau decedați, sînt supuși măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei, în condițiile legii;</p> <p>b) consimțământul adoptatorului;</p> <p>c) consimțământul copilului adoptabil care a împlinit vârsta de 10 ani.”</p> <p>(4) Consimțământul persoanelor indicate la alin.(1) este exprimat în scris, în mod liber și necondiționat, autentificat conform prevederilor legislației sau confirmat de autoritatea teritorială de la domiciliul acestora.</p>	<p>alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Pentru încuviințarea adopției este necesar:</p> <p>a) consimțământul copilului adoptabil;</p> <p>b) consimțământul în scris al părinților copilului în cazul adopției copilului de către celălalt soț, cu excepția cazurilor, confirmate prin acte corespunzătoare, în care acest consimțământ nu poate fi obținut din cauza:</p> <p>(i) existenței unei hotărâri a instanței judecătorești privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> - decăderea din drepturile părintești; - instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința părintelui; - declararea părintelui ca fiind dispărut fără veste sau decedat; <p>(ii) faptului că datele despre părinte au fost înscrise în certificatul de naștere al copilului de către celălalt părinte.”;</p> <p>la alineatul (4) cuvintele „în scris,” se exclude;</p>
Art. 24	<p>Articolul 24. Consimțământul părinților biologici</p> <p>(1) Pentru încuviințarea adopției, autoritatea teritorială de la domiciliul copilului solicită consimțământul părinților biologici.</p> <p>(2) Părinții minori își exprimă consimțământul la adopția copilului prin reprezentanții săi legali pînă la împlinirea vârstei de 16 ani și personal, după împlinirea</p>	<p>Se abrogă.</p>

	<p>acestei vîrste.</p> <p>(3) Nu este necesar consimțămîntul la adopție al părinților biologici dacă aceștia:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nu sînt cunoscuți; b) sînt decăzuți din drepturile părintești; c) sînt supuși măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei; d) sînt declarați dispăruți fără urmă sau decedați. <p>(3¹) În cazul în care asupra părintelui este instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma ocrotirii provizorii sau a curatelei, iar starea părintelui nu îi permite să ia de sine stător o decizie privind adopția, ocrotitorul provizoriu sau curatorul va asista părintele în condițiile legii.</p> <p>(4) Dacă unul dintre părinții biologici este decedat ori se află în una din situațiile prevăzute la alin.(3), consimțămîntul celui alt părinte este suficient.</p> <p>(5) În cazul în care părinții copilului sînt decăzuți din drepturile părintești, supuși măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei, dispăruți fără urmă sau decedați, procedurile de adopție a copilului pot fi inițiate după ce hotărîrile judecătorești respective au devenit irevocabile și după epuizarea tuturor măsurilor de (re)integrare în familia lui biologică în condițiile art.20.</p> <p>(6) Consimțămîntul părinților biologici nu poate fi dat pînă la nașterea copilului, ci doar după 45 de zile de la naștere.</p> <p>(7) Părinții biologici pot revoca consimțămîntul lor la adopție pînă la pronunțarea hotărîrii judecătorești privind încuviințarea adopției.</p> <p>(8) În cazul inițierii procedurilor de repunere în drepturile părintești sau al depunerii cererii de revocare a consimțămîntului de către părinții biologici, procesul de potrivire a adoptatorului și de încredințare a copilului se suspendă pînă la soluționarea acestor probleme.</p> <p>(9) În mod excepțional, instanța de judecată poate să nu țină seama de refuzul părinților biologici sau, după caz, de cel al tutorelui sau curatorului de a consimți la adopția</p>
--	--

	copilului dacă se dovedește prin orice mijloc de probă că aceștia refuză în mod abuziv să-și dea consimțământul la adopție, iar instanța apreciază că adopția este în interesul superior al copilului, motivând expres acest fapt în hotărârea judecătorească.	
Art. 25	Articolul 25. Consimțământul adoptatorilor (1) Adoptatorul își dă consimțământul la adopția copilului adoptabil propus de autoritatea teritorială de la domiciliul acestuia din urmă, în care confirmă că a luat cunoștință și de starea de sănătate a copilului. (2) La adopția copilului de către persoane căsătorite, este obligatoriu consimțământul simultan al ambilor soți.	Se abrogă.
Art. 26	Articolul 26. Consimțământul copilului (1) Autoritatea teritorială solicită consimțământul copilului fiind cont de vârsta și de gradul de maturitate, precum și de opiniile, dorințele și sentimentele lui în procesul adopției. (2) În procesul potrivit adoptatorului, copilul care a împlinit vârsta de 10 ani, la solicitarea autorității teritoriale de la domiciliul său, își exprimă obligatoriu consimțământul în scris. (3) Copilul trebuie să beneficieze de consiliere din partea autorității teritoriale privind consecințele adopției, viitorii adoptatori, precum și de informare corespunzătoare despre toate aspectele adopției. (4) Pentru încuviințarea adopției, consimțământul copilului care a împlinit vârsta de 10 ani este exprimat obligatoriu în instanță de judecată. (5) La examinarea pricinii în instanță de judecată, copilul este în drept să se pronunțe asupra adopției, să confirme ori să-și retragă consimțământul la adopție.	va avea următorul cuprins: „Articolul 26. Consimțământul copilului (1) Pentru a-și exprima consimțământul, copilul trebuie să beneficieze de informare și consiliere din partea autorității tutelare teritoriale privind scopul, etapele și efectele adopției, ținând cont de vârsta și de gradul de maturitate, precum și de opiniile, dorințele și sentimentele lui. (2) Copilul urmează să-și exprime consimțământul în scris (sau după caz verbal, în prezența psihologului și a reprezentantului autorității tutelare teritoriale, care confirmă în scris consimțământul copilului exprimat verbal), pentru: a) a fi vizitat de adoptator; b) a fi încredințat în vederea adopției; c) a fi adoptat.”
Art. 27	”(1) După stabilirea statutului de copil adoptabil, autoritatea teritorială de la domiciliul copilului întreprinde măsuri de selectare a adoptatorului potrivit pentru copilul adoptabil, ținând cont de interesul superior al copilului și de cererea adoptatorului.,,	alineatul (1) se completează cu cuvintele „conform metodologiei aprobate de către autoritatea centrală pentru protecția copilului”; se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Procedura de potrivire constă din următoarele etape: a) selectarea adoptatorului potrivit pentru copilul adoptabil; b) vizitarea copilului adoptabil de către adoptatorul potrivit

Art. 28	<p>”(4) Dacă, în termen de 30 de zile din data eliberării permisului de vizită, adoptatorul nu a acceptat potrivirea cu copilul adoptabil, se face o mențiune în acest sens în permisul de vizită, care se semnează de adoptator. În acest caz, adoptatorul este în drept să rămână în lista adoptatorilor pentru un alt proces de potrivire.”</p>	<p>c) încredințarea copilului adoptabil adoptatorului în vederea adopției.”</p> <p>la alineatul (4) cuvintele „un alt proces de potrivire” se substituie cu cuvintele „încă maxim 2 procese de potrivire”;</p> <p>se completează cu alineatul (4¹) și (6) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) La al treilea refuz al propunerii de potrivire cu un copil adoptabil care corespunde disponibilităților menționate în atestatul de adoptator, acesta pierde dreptul de a rămâne în listă pentru un alt proces de potrivire, iar atestatul de adoptator este retras.</p> <p>(6) Nu este necesară potrivirea adoptatorului cu copilul adoptabil conform prevederilor alin. (1) - (5) în cazul adopției copilului de către persoanele menționate la art. 27 alin. (3) lit. b) și c), în cazul în care copilul sa aflat în grija lor cel puțin 30 de zile.</p>
Art. 29	<p>”(1) În termen de 5 zile de la potrivire, autoritatea teritorială de la domiciliul copilului îl încredințează adoptatorului pe o perioadă de 90 de zile, pentru adaptarea copilului cu adoptatorul și pentru constatarea compatibilității lor.”</p>	<p>alineatul (1) cuvântul „potrivire” se substituie cu cuvintele „acceptarea potrivirii”, iar cifrele „90” se substituie cu textul „la 60 zile până la 90 de zile”;</p> <p>Se completează cu articolul 29¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 29¹. Suspendarea procedurilor de potrivire</p> <p>(1) Autoritatea tutelară teritorială de la locul aflării copilului adoptabil, care a fost informată despre depunerea în instanța de judecată a cererii privind restabilirea în drepturi părintești, suspendă procedura de potrivire a adoptatorului cu copilul adoptabil, până la momentul devenirii irevocabile a hotărârii judecătorești cu privire la cererea de restabilire în drepturile părintești sau scoaterea de pe rol a acesteia, după care în termen de 3 zile lucrătoare:</p> <p>a) emite dispoziția de retragere a statutului de copil adoptabil și a statutul de copil rămas fără ocrotire părintească, în condițiile articolului 15, alineatul (2) al Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separate de părinți - în cazul restabilirii părinților în drepturile părintești;</p> <p>b) reia procedura de potrivire a adoptatorului cu copilul adoptabil de la momentul suspendării - în cazul în care părinții nu au fost restabiliți în drepturile părintești.</p>

		<p>(2) Autoritatea tutelară teritorială care a fost informată despre depunerea în instanța de judecată a cererii privind restabilirea în drepturi părintești este obligată:</p> <p>a) în termen de 3 zile lucrătoare să informeze în scris despre acest fapt autoritatea tutelară teritorială de locul aflării copilului adoptabil, dacă este cazul;</p> <p>b) să monitorizeze derularea procedurii de restabilire în drepturile părintești;</p> <p>c) în termen de 3 zile lucrătoare să informeze în scris autoritatea tutelară teritorială de locul aflării copilului adoptabil referitor la hotărârea judecătorească cu privire la cererea de restabilire în drepturile părintești sau scoaterea de pe rol a acesteia.</p> <p>la alineatul (1) cifrele „24” se exclud;</p> <p>la alineatul (3) cuvintele „la autoritatea centrală, iar ulterior” se exclud.</p>
Art. 30	<p>”(1) În cazul adopției copilului de către celălalt soț, eliberarea avizului privind adopția se efectuează după îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 16, 23, 24 și 26.</p> <p>”(3) Dacă avizul privind adopția nu este favorabil, autoritatea teritorială comunică acest fapt adoptatorului, explicându-i dreptul de a contesta avizul negativ la autoritatea centrală, iar ulterior în instanța de judecată competentă, inclusiv dreptul de a deschide o nouă procedură privind adopția unui alt copil.”</p> <p>”c) solicitarea schimbării numelui și/sau a prenumelui copilului, numele pe care îl va purta copilul dacă adoptatorii poartă nume diferite, solicitarea schimbării locului de naștere;”</p> <p>”b) certificatul medical privind starea de sănătate a copilului, eliberat de instituția medicală de la domiciliul acestuia;”</p> <p>”c) consimțământul autenticat al adoptatorului în care confirmă că a luat cunoștință de starea de sănătate a copilului;</p> <p>d) consimțământul copilului propus spre adopție, dacă a împlinit vârsta de 10 ani, precum și consimțământul lui la o eventuală schimbare a numelui și a prenumelui, la înscrierea adoptatorilor în calitate de părinți;</p> <p>e) consimțământul părinților biologici, tutorelui sau</p>	<p>la alineatul (2) litera c) cuvântul „schimbării” se substituie cu cuvintele „motivată cu privire la schimbarea”, iar cuvintele „solicitarea schimbării locului de naștere” se exclud;</p> <p>la alineatul (4):</p> <p>la litera b) înainte de cuvântul „certificatul” se completează cu cuvintele „Raportul privind situația copilului adoptabil, conform modelului aprobat de autoritatea centrală și”;</p> <p>literele c) - e) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„c) confirmarea în scris a adoptatorului cu privire la faptul că a luat cunoștință de starea de sănătate a copilului;</p> <p>d) consimțământele copilului specificate în art. 26 alin. (2);</p> <p>e) consimțământul părinților specificat în art. 23 alin. (1) lit. b);”;</p>
Art. 31		

	<p>curatorului copilului, cu excepția cazurilor prevăzute la art.24 alin.(3);”</p> <p>”(5) Cererea de încuviințare a adopției se examinează cu participarea obligatorie a adoptatorului, a reprezentantului autorității teritoriale de la domiciliul copilului și a procurorului.”</p> <p>”(7) În cazul inițierii procedurilor de repunere în drepturile părințești sau de revocare a consimțământului părinților biologici, procedura de încuviințare a adopției se suspendă până la soluționarea acestor probleme.”</p>	<p>alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(5) Cererea de încuviințare a adopției se examinează cu participarea obligatorie a adoptatorului și a reprezentantului autorității tutele teritoriale de la domiciliul copilului.”;</p> <p>alineatul (7) va avea următorul cuprins:</p> <p>”(7) În cazul inițierii procedurilor judiciare care ar putea avea ca rezultat retragerea copilului a statului de copil rămas fără ocrotire părintească, procedura de încuviințare a adopției se suspendă până la soluționarea acestor proceduri.”</p>
<p>Art. 34</p>	<p>”(1) Cetățenii străini sau apatrizii cu domiciliul în străinătate care doresc să adopte un copil domiciliat în Republica Moldova pot depune cererea de adopție internațională numai prin intermediul organizațiilor străine din statul primitor acreditate și înregistrate în condițiile prezentei legi.”</p> <p>”(3) Cetățenii Republicii Moldova cu domiciliul în străinătate care doresc să adopte un copil domiciliat în Republica Moldova pot depune cererea de adopție:</p> <p>a) conform procedurii de adopție internațională în condițiile alin.(2);”</p>	<p>alineatul (1) se completează cu următorul text:</p> <p>„În cazul în care cetățenii vizati sunt rudele copilului adoptabil până la gradul al IV-lea inclusiv, aceștia au dreptul de a depune cererea de adopție prin intermediul autorității centrale cu atribuții în domeniul adopției din statul primitor.”;</p> <p>la alineatul (3) litera a) cuvintele „în condițiile alin. (2)” se substituie cu cuvintele „, prin intermediul autorității centrale în domeniul adopției din statul primitor sau prin intermediul organizațiilor străine din statul primitor acreditate și înregistrate în Republica Moldova în condițiile prezentei legi”.</p>
<p>Art. 36, alin. (1)</p>	<p>”1) La cererea de adopție internațională se anexează:</p> <p>a) raportul autorității centrale în domeniul adopției din statul primitor sau al autorităților/organizațiilor cărora li s-au conferit atribuții corespunzătoare ale autorității centrale în domeniul adopției internaționale din statul primitor în condițiile prevederilor Convenției de la Haga, însoțit de documente relevante, care să cuprindă informații despre:”</p> <p>”- motivele care determină adoptatorul să adopte un copil domiciliat pe teritoriul Republicii Moldova, precum și informația cu privire la copilul sau la copiii pentru care are capacitatea să-i adopte;”</p>	<p>La litera a) cuvintele „ale autorității centrale” și cuvintele „- motivele care determină adoptatorul să adopte un copil domiciliat pe teritoriul Republicii Moldova, precum și informația cu privire la copilul sau la copiii pentru care are capacitatea să-i adopte” se exclud;</p> <p>litera d) va avea următorul cuprins:</p>

	<p>”d) consimțământul adoptatorului la adopție internațională sau consimțământul ambilor soți dacă persoana care dorește să adopte este căsătorită,”</p> <p>”g) datele biografice ale adoptatorului;”</p>	<p>”d) consimțământul la adopție a soțului/soției persoanei care dorește să adopte singură, dacă este căsătorită și este ruda copilului până la gradul IV inclusiv, sau persoană cu care copilul a stabilit relații apropiate.”;</p> <p>litera g) se abrogă;</p> <p>se completează cu litera i) cu următorul cuprins:</p> <p>„i) act de confirmare a achitării taxei pentru efectuarea serviciilor aferente îndeplinirii procedurii de adopție internațională pe teritoriul Republicii Moldova. Odată cu retragerea cererii de adopție și a actelor anexate la aceasta, adoptatorul este în drept să solicite și retragerea taxei achitate, doar în cazul în care nu au fost utilizate surse financiare pentru o procedură de adopție inițiată anterior și care s-a stopat din diverse motive.”</p>
Art. 37	<p>”(1) Autoritatea centrală din Republica Moldova selectează, conform criteriilor stabilite, adoptatorul potrivit pentru copilul adoptabil și transmite adoptatorului selectat raportul privind situația copilului adoptabil, fără a dezvălui identitatea copilului și locul său de naștere/de trai, solicitându-i să-și exprime acordul sau dezacordul privind adopția copilului respectiv.”</p>	<p>alineatul (1) după cuvintele „și transmite adoptatorului selectat” se completează cu cuvintele „în baza avizului pozitiv al Consiliului Consultativ pentru Adopții”, iar după cuvântul „respectiv” se completează cu textul „și informează în scris autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului despre potrivirea prealabilă, solicitând stoparea acțiunilor de identificare a unui adoptator național pentru copilul adoptabil vizat”;</p> <p>se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1²) În cazul în care informația privind starea sănătății copilului propus pentru potrivire conține un diagnostic care necesită a fi aprofundat, adoptatorul poate solicita realizarea unor investigații medicale suplimentare cu indicarea specialiștilor necesari și cu implicarea reprezentantului organizației acreditate, suportând integral cheltuielile pentru realizarea acestor investigații.”;</p>
	<p>”(3) În baza acordului autorității centrale în domeniul adopției din statul primitor privind continuarea procedurii de adopție a copilului, autoritatea centrală din Republica Moldova adresează autorității teritoriale de la domiciliul copilului un demers pentru a continua procedura de potrivire a adoptatorului.”</p>	<p>alineatul (3) se completează cu cuvintele „, informând despre acest fapt adoptatorul”;</p>

<p>Art. 38, alin. (4)</p>	<p>”(4) Autoritatea teritorială eliberează adoptatorului un permis de vizită în condițiile prevăzute la art.28. Adoptatorul vizitează copilul cu participarea obligatorie a reprezentantului autorității teritoriale de la domiciliul copilului și a managerului de caz. Numărul vizitelor necesare pentru constatarea compatibilității îl stabilește autoritatea teritorială în comun cu managerul de caz. Vizitele se desfășoară într-o perioadă de la o lună la 3 luni de la data eliberării permisului de vizită.”</p>	<p>la alineatul (4) cuvântul „și” se substituie cu cuvântul „sau”, cuvintele „de la o lună la 3 luni” se substituie cu cuvintele „30 de zile”, totodată se completează cu textul „Din motive întemeiate fixate în scris, autoritatea tutelară teritorială poate prelungi perioada de privire cu cel mult 30 de zile.”;</p> <p>se completează cu alineatele (4¹) - (4⁵) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) Pe parcursul perioadei de privire autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului poate decide încredințarea copilului la domiciliul temporar al adoptatorului în Republica Moldova, în funcție de vârsta și gradul de maturitate a copilului și evoluția relației dintre copil și adoptator.</p> <p>(4²) Încredințarea copilului în vederea adopției internaționale se face printr-o dispoziție motivată, emisă de autoritatea tutelară teritorială.</p> <p>(4³) În cazul încredințării copilului în vederea adopției internaționale, autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului este obligată să monitorizeze evoluția copilului și a relațiilor dintre el și adoptator pe tot parcursul perioadei de încredințare.</p> <p>(4⁴) Reprezentantul organizației acreditate cu atribuții în domeniul adopției internaționale care asistă cuplul, este obligat să asigure accesul și comunicarea eficientă dintre autoritatea tutelară teritorială de la domiciliul copilului și adoptator în vederea monitorizării evoluției relației dintre aceștia.</p> <p>(4⁵) În cazul adopției de către un cuplu căsătorit, în caz de extremă urgență (motive familiale, de serviciu sau alte circumstanțe motivate), adoptatorul va avea posibilitatea de a se întoarce în țara sa de origine, pentru o scurtă perioadă de timp, asigurându-se că cel puțin unul dintre soți rămâne cu copilul pentru continuarea perioadei de privire.”</p>
<p>Art. 38, alin. (4)</p>	<p>”(4) Cererea de încuviințare a adopției internaționale se examinează cu participarea obligatorie a adoptatorului, a reprezentantului autorității teritoriale de la domiciliul copilului și a procurorului.”</p>	<p>cuvântul „procurorului” se substituie cu cuvintele „a reprezentantului organizației străine acreditate cu atribuții în domeniul adopției internaționale care asistă adoptatorul”.</p>

Art. 39 ⁴ , alin. (2)	”(2) Acordul autorității centrale din Republica Moldova se eliberează pe baza demersului autorităților competente ale statului străin, la care se anexează copiile de pe actele care confirmă capacitatea de a adopta, garanțiile morale și materiale ale adoptatorului.”	cuvintele „, la care se anexează copiile de pe actele care confirmă capacitatea de a adopta, garanțiile morale și materiale ale adoptatorului” se exclud.
Art. 45, alin. (2)	”(2) Monitorizarea situației postadopție a copilului se efectuează de către autoritățile în a căror evidență se află copilul, pe o perioadă de 5 ani de la încuviințarea adopției, cu următoarea periodicitate: a) în primul an – 3 rapoarte (la 3, la 6 și la 12 luni);”	cifra „5” se substituie cu cifra „2”; la litera a) cuvintele „3 rapoarte (la 3, la 6, la 12 luni)” se substituie cu cuvintele „4 rapoarte (la 1, la 3, la 6 și la 12 luni)”;
Art. 54, alin. (2), lit. c)	”c) în anii 3, 4 și 5 – raport anual (la 12 luni).” ” c) persoanele care au depus cerere de adopție;”	litera c) se abrogă. litera c) se abrogă.
Art. 55, alin. (1), lit. d)	”d) hotărîrea judecătorească privind încuviințarea adopției naționale sau internaționale.”	cuvintele „sau internaționale” se exclud.
modificarea Codului familiei nr. 1316/2000		
Art. 52		se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins: ”(3) În cazul copiilor cărora li s-a stabilit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească, conform prevederilor art. 14 alin. (1) lit. c) și f) din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, autoritatea tutelară teritorială la solicitarea copilului sau a părintelui/părinților (cu acordul copilului) asigură vizitarea trimestrială a părintelui/părinților de către copil, dacă în privința părintelui/părinților nu se află în derulare procese judiciare privind decăderea din drepturile părintești.”
Art. 53		se completează cu alineatul (2 ¹) cu următorul cuprins: ”(2 ¹) Apărarea drepturilor și intereselor legitime ale copilului al cărui părinte/ambii părinți sunt minori se asigură de către părinți sau alți reprezentanți legali ai acestora.”

Art. 54	"Copilul are dreptul să-și exprime opinia la soluționarea în familie a problemelor care îi ating interesele și să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative. De opinia copilului care a atins vârsta de 10 ani se va ține cont în mod obligatoriu dacă aceasta nu contravine intereselor lui."	cuvintele „care a atins vârsta de 10 ani” se exclud, iar după cuvântul „obligatoriu” se completează cu cuvintele „, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate,”.
Art. 58		se completează cu alineatele (1 ¹) și (1 ²) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Părinții/reprezentantul legal al părintelui minor exercită drepturile și obligațiile părintești asupra copilului părintelui minor și sunt reprezentanți legali ai copilului. (1 ²) Părintele minor își păstrează dreptul de a participa la creșterea și îngrijirea copilului.”
Art. 61		se completează cu alineatul (2 ²) cu următorul cuprins: „(2 ²) Părinții sunt în drept să delege parțial responsabilitatea pentru creșterea și îngrijirea copilului, unui custode, prin depunerea unei cereri la autoritatea tutelară locală conform procedurii stabilite de legislație, părinții rămânând reprezentanți legali ai copilului, iar custodele îndeplinind funcțiile de responsabil legal în condițiile legislației.”
Art. 63	„(2) Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vârsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.)”	se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) În cazul când părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se determină prin acordul părinților.”; la alineatul (2) cuvintele „un atare acord lipsește” se substituie cu cuvintele „lipsește acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, iar copilul care a împlinit vârsta de 14 ani refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască”, iar cuvintele „(dacă acesta a atins vârsta de 10 ani)” se substituie cu cuvintele „în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate”;

se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care lipsește acordul cu privire la domiciliul copilului, până la stabilirea domiciliului de către instanța de judecată,

		<p>domiciliul copilului este cu părintele cu care acesta locuiește permanent.</p> <p>(5) În cazul menționat la alineatul (4), părintele care locuiește separat are dreptul ca copilul să se afle jumătate de timp la domiciliul acestuia, dacă nu contravine interesului superior al copilului, având în vedere vârsta copilului, proximitatea domiciliului părintelui care locuiește separat, perioada școlară, în baza unui grafic aprobat de autoritatea tutelară teritorială.”</p>
<p>Art. 64</p>	<p>” (2) Părinții au dreptul să încheie un acord privind exercitarea drepturilor părințești de către părintele care locuiește separat de copil. Litigiile apărute se soluționează de către autoritatea tutelară teritorială, iar decizia acesteia poate fi atacată în instanța judecătorească, care va emite hotărârea respectivă. Părinții pot, din inițiativă proprie sau la recomandarea autorității tutelare teritoriale, să se adreseze unui mediator pentru soluționarea litigiului.”</p>	<p>la alineatul (2) după cuvintele „de către autoritatea tutelară teritorială” se completează cu cuvintele „, care stabilește graficul de întrevederi”;</p> <p>se completează cu alineatele (2¹) - (2³) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) La stabilirea graficului de întrevederi se va ține cont de atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului și încadrarea acestuia în sistemul educațional, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, proximitatea domiciliului părintelui care locuiește separat, astfel încât exercitarea drepturilor părințești să se realizeze echitabil.</p> <p>(2²) În cazul în care părintele cu care a fost stabilit domiciliul copilului pleacă temporar peste hotare la muncă sau în alte scopuri, iar copilul rămâne în grija altei persoane, părintele care locuiește separat își păstrează dreptul la vizitarea copilului conform graficului de întrevederi.</p> <p>(2³) În cazul în care părintele cu care a fost stabilit domiciliul copilului pleacă într-o altă localitate din țară sau din străinătate, împreună cu copilul sau lăsând copilul în custodie, părintele cu care a fost stabilit domiciliul copilului asigură comunicarea copilului cu celălalt părinte prin intermediul tehnologiilor informaționale de comunicare sau alte metode, precum și accesul fizic la copil a celuilalt părinte.”</p>

Art. 70, alin. (3)	”(3) Restabilirea în drepturile părintești față de copilul care a atins vârsta de 10 ani se admite ținându-se cont de opinia copilului.”	va avea următorul cuprins: „(3) La restabilirea în drepturile părintești se va ține cont obligatoriu de opinia copilului în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate.”
Art. 71, alin. (4)	”(4) Cererea privind luarea copilului de la părinți fără decăderea acestora din drepturile părintești se examinează cu participarea obligatorie a autorității tutelare, în a cărei evidență se află copilul.”	după cuvîntul „tutelar” se completează cu cuvintele „locale și teritoriale”.
Art. 72, alin. (1)	”(1) În cazurile luării copilului fără decădere din drepturile părintești, părinții pierd dreptul de a comunica cu acesta, de a participa personal la educația lui și de a-i reprezenta interesele.”	după cuvîntul „interesele” se completează cu cuvintele „ , reprezentant legal al copilului în perioada respectivă fiind autoritatea tutelară teritorială”.
		Se completează cu articolul 73 ¹ cu următorul cuprins: „ Articolul 73¹. Conflictul de interese între o parte interesată și autoritatea tutelară În cazul existenței unui conflict de interese între o parte interesată și autoritatea tutelară locală sau teritorială, instanța judecătorească la cererea părții interesate poate numi o altă autoritate tutelară teritorială responsabilă de caz. La numirea unei autorități tutelare teritoriale responsabile de caz, instanța judecătorească va ține cont de criteriul proximității teritoriale, sau alte criterii relevante.”.
Art. 77	<p>”Articolul 77. Încasarea și folosirea pensiei de întreținere pentru copilul minor rămas fără ocrotire părintească</p> <p>(1) Pensia de întreținere a copilului minor care a rămas fără ocrotire părintească se plătește tutorelui (curatorului) acestuia.</p> <p>(2) Dacă copilul se află într-o instituție educativă, curativă, de asistență socială sau altă instituție similară, 50 la sută din pensia de întreținere încasată de la părinți se transferă pe contul instituției respective și se ține evidența pentru fiecare copil în parte, depunerile folosindu-se pentru întreținerea copilului. Restul de 50 la sută se transferă într-un cont deschis pe numele copilului la o instituție financiară.”</p>	Se abrogă.

Art. 90, alin. (3)	”(3) Persoanele care s-au aflat sub tutelă (curatelă) sau în casele de copii de tip familial sînt scutite de obligațiile prevăzute la alin.(1).”	va avea următorul cuprins: „(3) Persoanele care pînă la atingerea vîrstei de 18 ani au deținut statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească sînt scutite de obligațiile prevăzute la alin. (1).”
Art. 142	”(1) Tutela și curatela se instituie asupra copiilor separați de părinți în scopul educației și instruirii acestora, precum și al apărării drepturilor și intereselor lor legitime.” ”(5) Tutela și curatela asupra copiilor ai căror părinți/al căror unic părinte sînt plecați/este plecat peste hotare pe un termen mai mare de 3 luni se instituie prin dispoziția autorității tutelare locale, în conformitate cu prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.”	la alineatul (1) cuvintele „separați de părinți” se substituie cu cuvintele „cărora i s-a atribuit statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau statut de copil rămas fără ocrotire părintească”, alineatul (5) se abrogă.
Art. 144	” <u>Articolul 144. Tutela (curatela) asupra copiilor care sînt întreținuți și educați în instituțiile de stat</u> (1) În cazul în care asupra copiilor întreținuți și educați în instituțiile de stat nu este instituită tutela (curatela), obligațiile tutorelui (curatorului) sînt puse pe seama administrației instituției respective. (2) Plasamentul temporar al copilului aflat sub tutelă (curatelă) în instituția de stat nu anulează drepturile și obligațiile tutorelui (curatorului) față de acesta. (3) Apărarea drepturilor copiilor externați din instituțiile de stat este preluată de către autoritățile tutelare.”	Se abrogă.
modificarea Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002		
Art. 26, alin. (3)	”(3) Minorul care a atins vîrsta de 16 ani poate fi recunoscut ca avînd capacitate de exercițiu deplină dacă lucrează în baza unui contract de muncă sau, cu încuviințarea părinților, adoptatorilor sau curatorului, practică activitate de întreprinzător. Atribuirea capacității depline de exercițiu unui minor (emancipare) se efectuează prin hotărîre a autorității	în ambele cazuri, cuvintele „ , adoptatorilor sau curatorului” se substituie cu cuvintele „sau reprezentantului legal”.

	tutelară, cu încuviințarea ambilor părinți, adoptatorilor sau curatorului, iar în lipsa unei astfel de încuviințări, prin hotărâre judecătorească.”	
Art. 27	<p>” (1) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani încheie acte juridice cu încuviințarea părintelui, adoptatorului sau a curatorului, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu încuviințarea autorității tutelare.”</p> <p>” (2) Minorul care a împlinit vârsta de 14 ani are dreptul fără încuviințarea părintelui, adoptatorului sau al curatorului.”</p> <p>” (3) Din motive întemeiate minorul poate fi limitat de instanța de judecată, la cererea părinților, adoptatorilor sau a curatorului ori a autorității tutelare, în drepturile prevăzute la alin. (2) lit. a) și b). ”</p>	<p>la alineatul (1) cuvintele „, adoptatorului sau a curatorului” se substituie cu cuvintele „sau reprezentantului legal”;</p> <p>la alineatul (2) cuvintele „, adoptatorului sau al curatorului” se substituie cu cuvintele „sau reprezentantului legal”;</p> <p>la alineatul (3) cuvintele „, adoptatorilor sau a curatorului” se substituie cu cuvintele „reprezentantului legal”.</p>
Art. 28, alin. (1)	” (1) Toate actele juridice pentru și în numele minorului pînă la împlinirea vârstei de 14 ani pot fi încheiate doar de părinte, adoptator sau tutore, în condițiile prevăzute de lege.”	cuvintele „, adoptator sau tutore” se substituie cu cuvintele „sau reprezentant legal”.
Art. 33, alin. (1)	” (1) Actul juridic la care este parte un minor care a împlinit vârsta de 14 ani și care nu are capacitate deplină de exercițiu sau o persoană în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară, încheiat fără încuviințarea părintelui, a adoptatorului, a curatorului, a tutorei ori a altui ocrotitor sau fără autorizarea consiliului de familie, autorității tutelare ori a instanței de judecată, necesare potrivit legii sau hotărârii judecătorești, nu produce efecte juridice decît după încuviințarea sau, după caz, autorizarea corespunzătoare. Încuviințarea sau autorizarea necesară poate fi emisă atît înainte, cît și după încheierea actului juridic respectiv.”	cuvintele „a adoptatorului,” se exclud.
Art. 50, alin. (3)	” (3) Dacă, în cazurile prevăzute la alin. (2), minorul a fost plasat în serviciul de plasament de tip familial sau de plasament de tip rezidențial, atribuțiile de tutore sau, după caz, curator asupra minorului sînt exercitate de instituția în care acesta a fost plasat, cu excepția cazului în care minorul are tutore sau curator.”	Se abrogă.

Art. 53	<p>”(1) Autoritatea tutelară este obligată să hotărască asupra instituirii tutelei sau curatelei asupra minorului în termen de o lună de la data primirii informației despre necesitatea instituirii.”</p> <p>”(2) Până la numirea tutorelui sau curatorului, atribuțiile lor sînt exercitate de autoritatea tutelară.”</p>	<p>alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Tutela și curatela se instituie prin dispoziția autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului, în conformitate cu prevederile Legii nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.”;</p> <p>se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Autoritatea tutelară teritorială este obligată să hotărască asupra instituirii tutelei sau curatelei asupra copilului în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii avizului pozitiv al Comisiei pentru protecția copilului aflat în dificultate privind plasamentul planificat al copilului.</p> <p>(1²) La numirea tutorelui și curatorului se va ține cont obligatoriu de opinia copilului în conformitate cu vîrsta și gradul său de maturitate.”;</p> <p>la alineatul (2) cuvintele „atribuțiile lor sunt exercitate de” se substituie cu cuvintele „reprezentantul legal al copilului este”, iar după cuvîntul „tutelară” se completează cu cuvîntul „teritorială”.</p> <p>alineatul (2) se abrogă;</p>
Art. 55	<p>”(2) Atribuțiile de tutore și curator asupra minorului internat în o instituție de asistență socială publică, de educație, de învățămînt, de tratament sau în o altă instituție similară sînt exercitate de aceste instituții, cu excepția cazului în care minorul are tutore sau curator.”</p> <p>”e) cel căruia, din cauza exercitării necorespunzătoare a obligațiilor de adoptator, i s-a anulat adopția.”</p>	<p>alineatul (4): litera e) se abrogă;</p> <p>se completează cu literele k), l) și m) cu următorul cuprins:</p> <p>„k) cel care suferă de alcoolism cronic sau de narcomanie; l) cel care nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Moldova, cu excepția rudelor până la gradul IV inclusiv; m) cel care nu este rudă pînă la gradul IV inclusiv sau nu a stabilit relații apropiate cu copilul.”;</p> <p>se completează cu alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:</p>

		<p>„(5) În cazul în care sunt mai multe persoane care își exprimă dorința de a deveni tutore sau curator al copilului, aceasta decide autoritatea tutelară teritorială. Decizia autorității tutelare teritoriale poate fi contestată în instanța de judecată.</p> <p>(6) În cazul prevăzut la alin. (5) autoritatea tutelară teritorială ia în considerare capacitățile morale și materiale de a crește și educa copilul, relația copilului cu acesta, precum și locul habitual de trai al copilului.”</p>
Art. 56	<p>” (1) Autoritatea tutelară, la instituirea tutelei sau a curatelei asupra minorului, poate institui și consiliul de familie al minorului dacă necesitatea de ocrotire a minorului ori consistența și valoarea patrimoniului justifică acest lucru și dacă componența familiei permite acest fapt.”</p> <p>”(6) Autoritatea tutelară desemnează membrii consiliului de familie bazându-se pe dorințele și sentimentele exprimate de minorul care a împlinit vârsta de 10 ani, pe relațiile sale obișnuite, pe interesul care îl manifestă candidații și eventualele recomandări ale rudelor.”</p>	<p>alineatul (1) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Autoritatea tutelară teritorială la instituirea tutelei sau a curatelei asupra copilului, poate institui și consiliul de familie al copilului la cererea persoanelor interesate sau în caz de litigiu sau dacă valoarea patrimoniului justifică acest lucru și dacă componența familiei permite acest fapt.”;</p> <p>la alineatul (6) cuvintele „minorul care a împlinit vârsta de 10 ani” se substituie cu cuvintele „copil, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate”.</p>
Art. 58		<p>se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Drepturile și obligațiile de tutore sau curator sunt exercitate exclusiv în interesul copilului aflat sub tutelă sau curatelă.”</p>
Art. 59		<p>se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Tutorele și curatorul nu este în drept să împiedice scoaterea copilului din familie la solicitarea autorității tutelare teritoriale, atunci când copilul urmează a fi (re)integrat în familia biologică sau extinsă sau când urmează a fi stabilită o formă de protecție mai oportună în conformitate cu interesul superior al copilului.”</p>
Art. 62, alin. (3)	<p>” (3) Autoritatea tutelară revocă tutela sau curatela minorului dacă minorul a fost restituit părinților sau a fost înfiat.”</p>	<p>cuvintele „restituit părinților sau a fost înfiat” se substituie prin cuvintele „reintegrat în familie, adoptat, plasat într-un alt serviciu de plasament.”</p>

Art. 148, alin. (1)	”(1) Autoritatea tutelară trebuie să audieze persoana ocrotită care a împlinit vârsta de 10 ani. Aceasta poate fi însoțită de o altă persoană pe care a ales-o, care nu va avea calitatea de reprezentant al său.”	cuvintele „care a împlinit vârsta de 10 ani” se substituie cu cuvintele „în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate”.
Art. 151	<p>”(1) În cadrul oricărei proceduri desfășurate de autoritatea tutelară, minorul care a împlinit vârsta de 10 ani și persoana supusă unei măsuri de ocrotire își pot alege un avocat sau pot solicita desemnarea unui avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, indiferent de opinia sau opoziția persoanei însărcinate cu ocrotirea.”</p> <p>”(3) Dacă, pe durata desfășurării procedurii de către autoritatea tutelară, persoana ocrotită nu este asistată de avocat, la cererea acesteia, în cazul în care a împlinit vârsta de 10 ani, autoritatea tutelară solicită coordonatorului oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat, care va dispune de împuternicirile unui reprezentant legal în procedura respectivă.”</p>	<p>alineatul (1) cuvintele „care a împlinit vârsta de 10 ani” se substituie cu cuvintele „, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate”</p> <p>alineatul (3) cuvintele „în cazul în care a împlinit vârsta de 10 ani,” se substituie cu cuvintele „sau la inițiativă proprie”.</p>
Art. 2008	<p>(1) Prejudiciul cauzat de un minor care nu a împlinit 14 ani se repară de părinți (adoptatori) sau de tutorii lui dacă nu demonstrează lipsa vinovăției lor în supravegherea sau educarea minorului.</p> <p>(3) Obligația părinților (adoptatorilor), tutorilor, a instituțiilor de învățământ, de educație, a instituțiilor curative de a repara prejudiciul cauzat de un minor nu încetează o dată cu atingerea majoratului acestuia sau o dată cu dobândirea unor bunuri suficiente pentru repararea prejudiciului.</p>	cuvintele „(adoptatori)” și „(adoptatorilor)” se exclud.
Art. 2009	<p>(2) În cazul în care minorul între 14 și 18 ani nu are bunuri sau venituri suficiente pentru repararea prejudiciului cauzat, acesta trebuie reparat, integral sau în partea nereparată, de către părinți (adoptatori) sau curator dacă nu demonstrează că și-au îndeplinit în mod corespunzător obligația de supraveghere. Dispozițiile art. 2008 alin. (4) se aplică în mod corespunzător.</p> <p>(3) Obligația părinților (adoptatorilor) sau a curatorului de a repara prejudiciul cauzat de un minor între 14 și 18 ani nu apare dacă minorul a cauzat prejudiciul în calitate sa de prepus al</p>	cuvintele „(adoptatori)” și „(adoptatorilor)” se exclud.

	unei alte persoane, în acest caz aplicându-se dispozițiile art. 2005.,	
Art. 2024	”(3) Părinții (adoptatorii), ocrotorii provizorii, tutorii sau curatorii, precum și organizațiile prevăzute la art.2008-2010 care au reparat prejudiciul cauzat de un minor sau de o persoană în privința căreia s-a instituit o măsură de ocrotire judiciară, nu au drept de regres împotriva acestora.”	cuvîntul „(adoptatorii)” se exclude.
modificarea Codului de procedură civilă nr. 225/2003		
Art. 50, alin. (1), lit. c)	”c) este tutore, curator sau adoptator al uneia dintre părți;”	cuvintele „tutore, curator sau adoptator” se substituie cu cuvintele „reprezentant legal”.
Art. 58	”(4) Drepturile, libertățile și interesele legitime ale minorilor cu vîrsta între 14 și 18 ani sînt apărute în instanța judecătorească de către părinții, înfietorii sau curatorii acestora, instanța fiind obligată să introducă în astfel de cauze minorii respectivi.”	alineatul (4) cuvintele „părinții, înfietorii sau curatorii” se substituie cu cuvintele „reprezentanții legali ai”;
Art. 79	”(6) Drepturile, libertățile și interesele legitime ale minorilor cu vîrsta de pînă la 14 ani sînt apărute în instanța judecătorească de reprezentanții legali ai acestora – părinți, înfietori, tutori.” ”(1) Drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanelor care nu au capacitate deplină de exercițiu și ale celor în privința cărora au fost instituite măsuri de ocrotire sînt apărute în instanță, în cazurile și condițiile prevăzute la art. 58 și 58 ¹ , de către părinți, înfietori, tutori sau curatori, de alte persoane cărora acest drept le este acordat prin lege.” ”(3) Reprezentarea în proces a moștenitorilor persoanei decedate sau declarate decedată în modul stabilit de lege, dacă succesiunea nu a fost încă acceptată de nimeni, se face de către custodele sau tutorele numit în conformitate cu legea.”	alineatul (6) cuvintele „- părinți, înfietori, tutori, curatori, de administrația instituțiilor de educare, a instituțiilor curative sau de protecție socială” se exclud. la alineatul (1) cuvîntul „înfietori,” se exclude; la alineatul (3) cuvintele „sau tutorele numit în conformitate cu legea” se substituie cu cuvintele „, tutorele/curatorul numit în conformitate cu legea sau autoritatea tutelară teritorială”, se completează cu alineatul (3 ¹) cu următorul cuprins: „(3 ¹) Reprezentarea în proces a copilului plasat în plasament de urgență sau plasament planificat se face de către autoritatea tutelară teritorială sau de tutorele/curatorul numit în conformitate cu legea.”

Art. 85, alin. (1), lit. b)	"b) cetățenii Republicii Moldova – pentru cererile de înfiere,"	va avea următorul cuprins: "b) persoanele care depun cerere pentru încuviințarea adopției naționale sau internaționale."
Art. 218, alin. (1)	"(1) La audierea maritorului în vîrstă de pînă la 14 ani ori, cînd instanța judecătorească găsește de cuviință, la audierea maritorului în vîrstă de la 14 pînă la 16 ani, va fi citat să asiste un pedagog. Sînt citați, după caz, și părinții, înfiectorii, tutorele sau curatorul minorului. Persoanele menționate, precum și participanții la proces, pot, cu permisiunea președintelui ședinței, să pună întrebări maritorului, să-și expună considerentele referitor la persoana maritorului și la conținutul depozițiilor lui."	cuvintele „ , înfiectorii, tutorele sau curatorul” se substituie cu cuvintele „sau alt reprezentant legal al”.
Art. 279, alin. (1)		se completează cu litera b ¹) cu următorul cuprins: "b ¹) returnarea la locul habitual de trai sau exercitarea dreptului de vizitare în conformitate cu Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii;"
Art. 287, lit. c)	"c) solicitarea de schimbare a numelui și/sau a prenumelui copilului, numele pe care îl va purta copilul în cazul în care adoptatorii poartă nume diferite, solicitarea schimbării locului de naștere"	cuvintele „solicitarea schimbării locului de naștere” se exclud.
Art. 288	"h) certificatul medical privind starea de sănătate a adoptatorului, eliberat de instituția medicală din raza domiciliului acestuia;"	litera h) cuvintele „ , eliberat de instituția medicală din raza domiciliului acestuia” se exclud;
	"i) datele biografice ale adoptatorului, motivele care îl determină să adopte, alte acte permise de lege."	litera i) se abrogă.
Art. 289, alin. (1)	"4) consimțămîntul la adopție internațională al adoptatorului sau consimțămîntul ambilor soți, dacă persoana care dorește să adopte este căsătorită;" " 7) datele biografice ale adoptatorului;" " 9) copia de pe actul care atestă capacitatea adoptatorului de a adopta."	punctele 4), 7) 9) se abrogă.

Art. 290, alin. (3)	<p>” (3) În termen de 15 zile, autoritatea teritorială cu atribuții în domeniul adopției prezintă instanței de judecată avizul privind adopția și dosarul copilului, care va conține:</p> <p>b) certificatul medical privind starea de sănătate a copilului, eliberat de instituția medicală din raza domiciliului acestuia;</p> <p>c) consimțământul autentificat al adoptatorului, în care acesta confirmă că a luat cunoștință de starea de sănătate a copilului;</p> <p>d) consimțământul la adopție al copilului adoptabil, dacă acesta a împlinit vârsta de 10 ani, precum și consimțământul copilului la o eventuală schimbare a numelui și a prenumelui și la înscrierea adoptatorilor în calitate de părinți;</p> <p>e) consimțământul la adopție al părinților biologici, al tutorelui sau al curatorului copilului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 24 alin. (3) din Legea nr. 99 din 28 mai 2010 privind regimul juridic al adopției;”</p>	<p>cifrele „15” se substituie cu sintagma „10 zile lucrătoare”;</p> <p>litera b) înainte de cuvântul „certificatul” se completează cu cuvintele „Raportul privind situația copilului adoptabil, conform modelului aprobat de autoritatea centrală și”;</p> <p>literele c) - e) vor avea următorul cuprins:</p> <p>c) confirmarea în scris a adoptatorului cu privire la faptul că a luat cunoștință de starea de sănătate a copilului;</p> <p>d) consimțămintele copilului specificate în art. 26 alin. (2) al Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției;</p> <p>e) consimțământul părinților specificat în art. 23 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției;”.</p>
Art. 291	<p>” Cererea de încuviințare de adopție se examinează în ședință secretă cu participarea obligatorie a adoptatorilor, a reprezentantului autorității teritoriale cu atribuții în domeniul adopției și a copilului dacă acesta a împlinit vârsta de 10 ani. În proces pot fi atrase, după caz, și alte persoane interesate de actul adopției.”</p>	<p>va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 291. Examinarea cererii de adopție</p> <p>(1) Cererea de încuviințare a adopției naționale se examinează în ședință secretă cu participarea obligatorie a adoptatorilor și a reprezentantului autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului adoptabil.</p> <p>(2) Cererea de încuviințare a adopției internaționale se examinează în ședință secretă cu participarea obligatorie a adoptatorilor, a reprezentantului autorității tutelare teritoriale de la domiciliul copilului adoptabil și a reprezentantului organizației străine acreditate cu atribuții în domeniul adopției internaționale, care asistă adoptatorul.</p> <p>(3) Acțiunile civile privind încuviințarea adopției, atât națională cât și internațională, sunt puse pe rol în regim prioritar și examinate în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data punerii cererii pe rol.”</p>

Art. 292		<p>se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Hotărârile instanțelor judecătorești, emise în urma examinării acțiunilor civile privind încuviințarea adopției naționale sau internaționale sunt definitive și irevocabile în termen de 10 zile lucrătoare din ziua pronunțării.”;</p> <p>la alineatul (3) cuvintele „și locul de naștere” se exclud;</p> <p>la alineatul (4) cuvântul „adoptatorilor” se substituie cu cuvântul „părinților adoptivi”.</p> <p>Se completează cu Capitolul XXV¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Capitolul XXV¹</p> <p>RETURNAREA COPILULUI ȘI EXERCITAREA DREPTULUI DE VIZITARE A COPILULUI</p> <p>Articolul 293¹. Depunerea cererii</p> <p>Cererea privind returnarea la locul habitual de trai sau exercitarea dreptului de vizitare în conformitate cu Convenția de la Haga din 25 octombrie 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii se depune la Curtea de Apel Chișinău de către autoritatea centrală din Republica Moldova pentru implementarea prevederilor Convenției menționate sau de către reclamant.</p> <p>Articolul 293². Conținutul cererii</p> <p>(1) Cererea urmează să cuprindă:</p> <p>a) informații privind identitatea reclamantului, a copilului și a persoanei despre care se susține că a luat sau a reținut copilul;</p> <p>b) motivele pe care se sprijină reclamantul pentru a cere înapoierea copilului cu anexarea actelor confirmatoare, inclusiv a prevederilor legale relevante din dreptul statului în care se află reședința reclamantului;</p> <p>c) toate informațiile disponibile privitoare la localizarea copilului și identitatea persoanei cu care copilul este presupus a se afla;</p> <p>d) copie legalizată a oricărei decizii sau acord utile;</p> <p>e) raportul de evaluare psihologică a copilului în cazul în care părântul sau reclamantul consideră că satisfacerea sau nesatisfacerea integrală sau parțială a cererii va avea efecte negative asupra situației copilului;</p> <p>f) orice alt document util.</p>	
----------	--	--	--

		<p>(2) Toate actele întocmite într-o limbă străină se depun însoțite de traducerea autenticată în limba română.</p> <p>Articolul 293³. Examinarea cererii</p> <p>(1) Cererea se examinează de către Curtea de Apel în ședință secretă cu participarea obligatorie a reclamantului și a părâtului sau reprezentanților acestora.</p> <p>(2) Cererile privind returnarea la locul habitual de trai sau exercitarea dreptului de vizitare se procesează în regim prioritar și se examinează în fond în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data admiterii cererii.</p> <p>Articolul 293⁴. Hotărârea judecătorească</p> <p>(1) Hotărârea integrală se întocmește în termen de 14 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii.</p> <p>(2) Hotărârea judecătorească emisă pe marginea cererii privind returnarea la locul habitual de trai sau exercitarea dreptului de vizitare poate fi atacată cu recurs.”</p>
Art. 294, alin. (2)	”(2) Instanța primește cererea în cazul în care lipsește acordul ambilor părinți, al adoptatorilor ori al curatorului sau în cazul refuzului autorității tutelare de a declara capacitate deplină de exercițiu minorului.”	cuvintele „, al adoptatorilor” se exclude;
Art. 295	”Cererea se examinează în instanță judecătorească cu participarea obligatorie a petiționarului, a unuia sau a ambilor părinți, a adoptatorilor, a curatorului și a reprezentantului autorității tutelare.”	cuvintele „a adoptatorilor,” se exclud.
modificarea Codului de procedură penală nr.122/2003		
		În tot textul cuvintele „înfietor” și „înfiat” la orice formă gramaticală se exclud”.

Art. 77, alin. (2)	<p>„(2) În cazul în care victima, partea vătămată, bănuitul, învinuitul, inculpatul nu au reprezentanți legali din numărul persoanelor menționate la alin.(1), organul de urmărire penală sau instanța de judecată numește din oficiu ca reprezentant legal autoritatea tutelară.”</p>	<p>va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) În cazul în care victima, partea vătămată, bănuitul, învinuitul, inculpatul minor sau persoană iredponsabilă nu are reprezentant legal din numărul persoanelor menționate la alin.(1), sau în cazul existenței unor conflicte de interese între reprezentantul legal din numărul persoanelor menționate la alin. (1) și copil sau persoana iredponsabilă, organul de urmărire penală sau instanța de judecată numește din oficiu prin ordonanță sau încheiere motivată în calitate de reprezentant legal autoritatea tutelară teritorială din raza sediului organului de urmărire penală sau instanței de judecată.”</p>
modificarea articolului 14 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova		
Art. 14		<p>se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Autoritatea tutelară teritorială de la locul aflării copilului neînsoțit solicitant de azil sau beneficiar de protecție internațională, de protecție temporară sau de azil politic, este reprezentantul legal al copilului și acționează în numele lui în relație cu toate persoanele fizice și juridice, inclusiv cu autoritățile administrației publice, organul de urmărire penală și instanțele judecătorești.”</p>
modificarea Legii nr.198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat		
Art. 19		<p>se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) La solicitarea copilului sau a autorității tutelare, copilul beneficiază de dreptul la asistență juridică calificată fără acordul părinților sau tutorelului/curatorului.”</p>
Art. 20, lit. a)	<p>” a) persoanelor specificate la art. 19 alin. (1) lit. b)–d) și la alin. (11);”</p>	<p>litera a) cuvintele „și la alin. (1¹)” se substituie cu cuvintele „, alin. (1¹) și alin. (4)”.</p>
modificarea articolului 4 din Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii		
Art. 4		<p>se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:</p> <p>„(7) Pentru copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească, plasați în servicii de plasament de tip familial, serviciul social casa comunitară pentru copii în situație de risc, serviciul social centrul de plasament pentru copii separați de părinți, care sînt încadrați într-o instituție de învățămînt, începînd cu clasa a cincea pînă la împlinirea vârstei de 18 ani, se acordă indemnizație zilnică pentru copil.”</p>

modificarea Legii nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale	
Art. 6	<p>”(1) Serviciile sociale se clasifică în următoarele tipuri:</p> <p>a) servicii sociale primare;</p> <p>b) servicii sociale specializate;</p> <p>c) servicii sociale cu specializare înaltă.”</p> <p>”(4) Serviciile sociale cu specializare înaltă sînt serviciile prestate într-o instituție rezidențială sau într-o instituție specializată de plasament temporar, care impun un șir de intervenții complexe de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore).”</p>
Art. 8, lit. f)	<p>alineatul (1) litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) servicii sociale cu specializare înaltă:</p> <p>1. cu componenta rezidențială;</p> <p>2. fără componenta rezidențială.”</p> <p>alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Serviciile sociale cu specializare înaltă:</p> <p>a) cu componentă rezidențială sunt serviciile prestate într-o instituție rezidențială sau într-o instituție specializată de plasament temporar, care impun un șir de intervenții complexe ce pot include orice combinație de servicii sociale specializate, acordate beneficiarilor cu dependență sporită și care necesită supraveghere continuă (24/24 ore);</p> <p>b) fără componentă rezidențială sunt serviciile, care oferă beneficiarilor asistență complexă înalt calificată/cu specializare îngustă, la nivel regional sau național.”</p> <p>va avea următorul cuprins:</p> <p>„f) organizează, gestionează servicii sociale cu specializare înaltă și în caz de necesitate, contractează prestatori de servicii sociale cu specializare înaltă, dacă astfel de servicii nu pot fi organizate, gestionate sau prestate de autoritățile administrației publice locale.”</p>

Ministru

Viorica DUMBRĂVEANU